896. г. ЛЕНИНГРАД
Университетская Набережная 7/9
Фундамент. Библиотеке Лен. Госуд. Университета
Евр-дек.
/Зв. 1./

Пролетарыі ўсіх краін, еднайцеся!

УМОВЫ ПАДПІСКІ: На 1 м-ц—90 к.; на 3 м-цы—2 р. 60 к.; на 6 м-цаў—5 р.; на 1 год—9 р. 75 к. Зьмена адрасу: мясцовага—10 к., іншагародняга—20 кап.

Падпіска і абвесткі прымаюцца: У Гал. Канторы газ. „[illegible]" 63, трэці паверх, ад 9 гадз. раніцы да 3-х гадз. дня. У [illegible]
Бел. Дзярж. Выдавецтва і ва ўсіх паштова-тэл. канторах.

РЭДАКЦЫЯ—Г. МЕНСК, САВЕЦКАЯ, 63.

[illegible]

Орган Цэнтральн. Камітэту камуністычнае партыі (бальшавікоў) Беларусі і Мен. АККП(б)Б.

РЭДАКЦЫЯ І ГАЛОЎН. КАНТОРА
1) Рэдактар прымае ад 11—1 гадз. дня, тэлефон № 10-74. 2) Сакратар рэдакцыі—ад 12 да 2-ое гадзіны дня, тэл. № 6-13. 3) Пачы рэдактар (аддзел) ад 6 гадз. веч. тэл. № 6-43.
Кіраун. Гал. Канторы / Кантора абвестак і падпіскі — тэл. № 731.

НЯДЗЕЛЯ, 4 САКАВІКА 1928 г.
№ 55 (2862)
Кошт асобнага нумару ўсюды 5 кап.

Год выданьня дванаццаты.

ПАСЕЎНЫ КЛІН ПАШЫРЫЦЬ НА 2 ПРОЦ.

Зьвярнуць увагу на пашырэньне пасеваў кармавых траў і тэхнічных культур

Забясьпечыць патрэбнасьці калектыўных гаспадарак

Пастанова Савету Народных Камісараў БССР аб вясеньняй пасеўнай кампаніі 1928 году

Заслухаўшы даклад Народнага Камісарыяту Земляробства аб вясеньняй пасеўнай кампаніі 1928 году, Савет Народных Камісараў БССР **пастанаўляе:**

1. Сельска-гаспадарчая кампанія 1928 г. павінна праходзіць у напрамку пашырэньня сацыялістычных элемэнтаў сельска-гаспадарчай вытворчасьці праз інтэнсыфікацыю і калектывізацыю сельскай гаспадаркі і праз пашырэньне пасеваў кармавых траў, корань-клубняплодаў і тэхнічных культур.

Асноўнымі задачамі пасеўнай кампаніі 1928 г. прызнаць:

а) далейшае пашырэньне пасеўнай плошчы ня менш як на 2 проц. і павялічэньне прадукцыі сельскае гаспадаркі збожжавых культур праз павялічэньне ўраджайнасьці, і пашырэньне палявога травасеву;

б) далейшае пашырэньне нязбожжавых культур, у паасобку пасеўных траў, ня менш як на 20 проц., тэхнічных культур—на 11 проц. і бульбы—на 7 проц.

2. Гадавы плян загатовак сродкаў сельска гаспадарчай вытворчасьці (насеньня, угнаеньня і сельска-гаспадарчых машын) для забесьпячэньня імі насельніцтва ў 1928 годзе зацьвердзіць у разьмеры плянавага меркаваньня Народнага Камісарыяту Земляробства на суму 10.890.000 руб., што дае павялічэньне супроць мінулага году на 20 проц. Даручыць Белсельсаюзу, Цэнтрасеўскладу і іншым загатоўшчыкам завезьці к вясеньняй пасеўнай кампаніі насеньня розных культур (апроч аўсу і ячменю) на суму 1.400.000 руб., штучнага ўгнаеньня — на 400.000 руб. і сельска-гаспадарчых машын — на 4.380.000 руб. (за год).

3. Адзначаючы, што завоз некаторых сельска-гаспадарчых машын

абавязаць загатоўшчыкаў (Цэнтрасеўсклад і Белсельсаюз) своечасова даставіць у раёны сродкі сельска-гаспадарчай вытворчасьці, асабліва ў часткі завозу пасеўнага матар'ялу, які павінен быць дастаўлен не пазьней 15 сакавіка 1928 году ў паўднёвыя раёны і 1 красавіка 1928 г. у паўночныя раёны. У адносінах завозу аўсу з цэнтральных губэрань Савецкага Саюзу дабівацца хутчэйшай адгрузкі з тым, каб завезьці ў раёны да наступленьня распуціцы (да сходу сьнегу).

9. Прыняць да ведама, што Народным Камісарыятам Фінансаў, згодна дырэктыў Савету Народных Камісараў, выдана 55 проц. сродкаў, прадугледжаных у 1927-28 годзе на фінансаваньне сельскай гаспадаркі.

Запрапанаваць Беларускаму С. Г. Банку перавесьці ў тэрміновым парадку на месцы атрыманыя сродкі як па дзяржаўным бюджэце, гэтак і па пляне крэдытаваньня, прымаючы меры да пашырэньня крэдытаваньня калектыўнага земляробства.

Беларускай Канторы Дзяржаўнага Банку забясьпечыць крэдытам Беларускі С.-Г. Банк у разьмеры, зацьверджаным Эканамічнаю Нарадаю пры Савеце Народных Камісараў.

Беларускаму С.-Г. Банку ўзьняць перад Цэнтральным С.-Г. Банкам пытаньне аб дадатковым выдзяленьні 250.000 руб. на травасеяньне.

10. Адзначаючы, што завоз насеўнага аўсу, згодна пастановы Савету Працы і Абароны СССР у разьмеры 400.000 пудоў для БССР, яшчэ не забясьпечвае патрэбнасьці БССР у пасеўным матар'яле аўсу, а таксама прызнаючы слабы ход загатовак пасеўнага аўсу і насеньня лубіну на мясцовым рынку і

разгляд у Дзяржаўную Плянавую Камісію, а Эканамічнай Нарадзе пры Савеце Народных Камісараў зацьвердзіць яго на працягу двух тыдняў.

Акруговым і раённым выканаўчым камітэтам дакладна вызначыць на працягу 10-ці дзён, колькі мяркуецца арганізаваць калектыўных гаспадарак і розных вытворчых відаў каапэрацыі, і падаць у Народны Камісарыят Земляробства для агульнага падліку і вызначэньня неабходных мерапрыемстваў па ажыцьцяўленьні гэтага пляну.

16. Для большай пасьпяховасьці і эфэктыўнасьці працы аграпэрсаналу, разгрузіць яго на час вясеньняй пасеўнай кампаніі ад усякай працы, ня зьвязанай з яго простымі абавязкамі. У працы аграпэрсаналу сканцэнтраваць увагу навакол мерапрыемстваў па пераводзе на шматпольле, арганізацыі і абслугоўваньня сельска-гаспадарчых калектываў і розных відаў вытворчай каапэрацыі, з акруговым і раённым выканаўчым камітэтам і сельскім саветам разам з зямельнымі і каапэрацыйнымі органамі перагледзець вытворчыя пляны па сельскай гаспадарцы, канкрэтна і практычна вызначыць мерапрыемствы і іх абхоп для кожнага раёну, сельскага савету, пры гэтым навакол гэтых мерапрыемстваў мабілізаваць уласныя сялянскія сродкі для ўкладаньня ў сельскае будаўніцтва.

17. Для вырашэньня кармовага пытаньня, даручыць Народнаму Камісарыяту Земляробства распачаць закладку штучных пасьбішчаў у сярэднім ня менш двух на раён і да 50 па лініі савецкіх гаспадарак; пашырыць палявы травасеў і кармавыя карэньплоды на плошчы да 20.000 гектараў, а такжа палепшыць натуральныя се-

Сёньня першы дзень фашыстаўскіх выбараў у Польшчы

Пазыцыя напагатове.—Створан спэцыяльны атрад хуткае дапамогі

Усе астрогі перапоўнены

ВАРШАВА. 4-га сакавіка пачынаюцца выбары. Мабілізавана ўся паліцыя, службовы час якое павялічан да 12 гадзін. Мабілізавана паліцэйская школа і ўсе [illegible]. Падрыхтован спэцыяльны атрад хуткае дапамогі.

Дзеля масавых арыштаў за час перавыбарнае кампаніі, усе месцы зьняволеньняў у Варшаве перапоўнены, галоўным чынам, арыштаванымі камуністымі. [illegible] масы арыштаваных ня было ў Варшаве ні ў часе рэвалюцыі 1905 году, ні ў часе нямецкае акупацыі.

Франка-нямецкая „эканамічная Антанта“ для гандлю з СССР

Бэрлін, 2. У некалькіх газэтах паўночна-заходняе Нямеччыны адначасова агалошан артыкул дэ-Монзі, у якім ён разьвівае свой плян франка-нямецкае «эканамічнае Антанты» для гандлю з СССР. Дэ-Монзі зазначае, што толькі рынак СССР дастаткова вялікі, каб «задаволіць узросшую патрэбнасьць франка-нямецкага супрацоўніцтва».

У заключэньне дэ-Монзі пярэчыць тэй катэгорыі праціўнікаў яго пляну, якая адмаўляецца наогул мець справу з СССР і, не зважаючы на бязупынныя расчараваньні ў працягу 10 год, усё яшчэ спадзяецца, што нейкі контр-рэвалюцыйны суд верне крэдыторам Расіі і экспарцёрам лепшыя часы. Такая тактыка чаканьняў, на погляд дэ-Монзі, будзе хутка здавацца сьмешнаю, бо назат Злучаныя Штаты Амэрыкі, не зважаючы на паўторныя афіцыйныя заявы аб бай-

Польская „залатая моладзь“ бастуе

ВАРШАВА, 2. У зьвязку з сутычкаю паміж правымі студэнтамі і паліцыяй 29-га лютага, слухачы варшаўскіх вышэйшых навучальных установ абвясьцілі сёньня адзінадзённую забастоўку пратэсту. Сёньня ўсе вышэйшыя навучальныя ўстановы Варшавы не працавалі. Па распараджэньні міністра асьветы палітэхнікум закрыт на неакрэсьлены час. Пазнанскія студэнты далучыліся да стачкі.

Правакацыйная адозва пад шыльдаю трацкізму

ВАРШАВА, 2. На акраінах Варшавы „зьявілася на сьценах адозва якіхто, нікому невядомых, трацкістых“. Ананімная адозва выступае супроць сьпісу рабоча-сялянскага адзінства, называючы яго арганізатараў „наёмнікамі Сталіна“. Адозва носіць яскрава правакацыйны характар. Гэта ня першы выпадак у Польшчы, калі трацкізм і апазыцыйныя шыльды выкарыстоўваюцца супроць рэвалюцыйных рабочых арганізацый. Лішнім было-б гаварыць аб тым, што ніякай трацкісцкай апазыцыі, ніякіх падобных фракцый у Варшаве няма.

Яшчэ адно махлярства з друкам

ВАРШАВА, 2. Закрыта ўкраінская газэта «Наша Жыцьцё» (орган Сельробу). Адначасова вышла газэта пад такою-ж назваю, якая рэдагуецца вядомым згоднікам Антосем Васынчуком. Газэта «Наша Слова» папярэджае чытачоў, што „Наша Жыцьцё“ папала ў рукі ведамага здрадніка.

СЁНЬНЯ У НУМАРЫ

Забастоўка ангельскіх гарнякоў.

Сялянскія хваляваньні ў Грэцыі.

Франка-нямецкая „Антанта“ для гандлю з СССР.

АДОЗВА ТАВ. КАЛІНІНА ДА СЯЛЯНСТВА.

Малады сялянскі хлапец вынаходца. 200 рабочых ад варштату прыцягваюцца да практычнай працы у гарсавеце. Апошні дзень менскай конкі. 3 гады зьняволеньня за хабар. „За закрытой дверью“.

АРТЫКУЛЫ:
Два селькоры.—Польскі Азэф—Міхась Гурын.
Нарысы:
Скрынка № 33—М. Гольдбэрг.
Вершы:
Сіла агітацыі—Якуб Колас.

НАЧНОЕ РАДЫЁ

Галадоўка ў знак пратэсту супроць працэсу Грамады

ВАРШАВА, 4. Палітычныя зьняволеныя ў віленскай турме ў Лукішках абвясьцілі галадоўку ў знак пратэсту супроць працэсу Беларускай Грамады.

Новыя арышты ў Заходняй Беларусі

ВАРШАВА. 4. Па паведамленьні польскага тэлеграфнага агенцтва, на бягучым тыдні пачалася ліквідацыя паасобных арганізацый камуністычнай партыі Заходняй Беларусі, у сувязі з віленскім працэсам Беларускай Грамады. Зроблен рад вобыскаў, арыштавана некалькі дзесяткаў чалавек, сярод якіх некалькі кандыдатаў выбарчых сьпісаў „супроць дзяржаўнага напрамку“, члены валасных саветаў і выдатныя дзеячы і кіраўнікі з таварыства беларускай школы.

Тав. Пятакоў выехаў у Парыж.

МАСКВА, 4. Гандлёвы прадстаўнік СССР у Францыі тав. Пятакоў выехаў у Парыж.

Англія хоча прызнаць кантонскі ўрад.

ТОКІЁ, 4. Кантонскі дыктатар Лі Ці-сін учора наведаў Ганконг, дзе меў спатканьне з ганконскім губарнатарам Клеменці і ангельскім пасланьнікам у Пекіне Майльсам Лэмпсонам. Па думцы кантонскіх колаў, у бліжэйшы час наступіць прызнаньне кантонскага ўраду з боку Англіі.

Новыя атрады пралетарскіх байцоў уступаюць у бойку

УСЕ ПАТУГІ РЭФАРМІСТЫХ НЕ ЗАДУШАЦЬ ВОЛІ РАБОЧЫХ ДА ЗМАГАНЬНЯ

Забастоўка ангельскіх гарнякоў

Посьпех барацьбы залежыць ад саміх рабочых

Французскія рабочыя гатовы весьці барацьбу

ПАРЫЖ, 2. Унітарная фэдэрацыя

Савету Народнай Гаспадаркі забяспечыць загатоўшчыкам машыны і прылады ў адпаведныя сэзонныя тэрміны. Машына-гандлюючым арганізацыям (каапэрацыі, Цэнтразэмскладу) ужыць належныя захады да своечасовага завозу на месцы сродкаў вытворчасьці.

4. Прыняць да ведама, што Народным Камісарыятам Земляробства праводзіцца плян масавых агракультурных мерапрыемстваў на 1928 год, якія ў асноўным зводзяцца:

а) да арганізацыі работ па пераводзе на шматпалёвыя севазвароты на плошчы не меньш 250.000 гэктараў, з якой у вясеньнюю пасеўную кампанію будзе пераведзена не меньш 125.000 гэктараў;

б) да праводзеньня збожжа ачышчэньня ня меньш 34.080 тон і пратручваньня сялянскага матар'ялу не меньш 4.626 тон;

в) да закладаньня паказальных вучасткаў са штучным угнаеньнем, корапладамі, сэрадэлай і лубінам, усяго ў вясеньнюю пасеўную кампанію ў колькасьці 4.156 вучасткаў;

г) да мерапрыемстваў па садоўніцтве і гародніцтве — закладаньні 312 паказальных садоў, 109 паказальных агародаў і пашырэньні пладовых выхавальнікаў.

5. Прыняць да ведама, што адпаведнымі арганізацыямі (Народным Камісарыятам Земляробства, Народным Камісарыятам Гандлю, Белсельсаюзам і Беларускім С. Г. Банкам) распрацаван праект пляну кантрактацыі ільну-валакна, ільну-семя (таварнага), броварнага ячменю, бульбы, канюшыны, лубіну і сартовага насеньня аўсу, ячменю і ільну даўгунцу. Даручыць Эканамічнай Нарадзе зацьвердзіць плян кантрактацыі і канчаткова вызначыць, якія культуры і ў якім разьмеры павінны быць кантрактаваны, а акруговым і раённым выканаўчым камітэтам своечасова разгарнуць праз зямельныя ўстановы, каапэрацыю і прамысловыя прадпрыемствы кампанію па кантрактацыі.

6. Адзначаючы, што да гэтага часу не разгорнута ў належным разьмеры збожжаачышчальная кампанія, даручыць раённым выканаўчым камітэтам і сельскім саветам для максымальнага збожжачышчэньня мабілізаваць машыны савецкіх і калектыўных гаспадарак, каапэрацыйных арганізацый і пракатных пунктаў, практыкуючы пры гэтым ня толькі стацыянарны парадак ачысткі, але і, асабліва, перасоўчыны шлях арганізацыі належных абозаў. Збожжаачышчэньне для бядняцкіх гаспадарак праводзіць бясплатна.

7. Для разьвіцьця прамысловага ільнаводзтва Народнаму Камісарыяту Земляробства і Белсельсаюзу завезьці ў ільнаводныя раёны не меньш 50.000 пудоў насеньня ільну-даўгунцу, 300.000 пуд. штучнага [illegible] і пашырыць у гэтых раёнах пераход да шматпольля.

8. Для нармальнага праводзеньня сельска-гаспадарчай кампаніі [illegible] загатоўчыя органы ([illegible]), Цэнтразэмскладу, Хлебапрадукту і Камітэту Сялянскае Ўзаемадапамогі) узмацніць загатоўкі на мясцовым рынку пасеўнага аўсу да 275.000 пуд. насеннага ячменю — 60.000 п. і насеньня лубіну — да поўнага меркаваньня (81.000 пудоў).

11. Запрапанаваць акруговым і раённым выканаўчым камітэтам ужыць самыя рашучыя захады для скарыстаньня ўсіх магчымасьцяй на мясцох для пасьпяховага забесьпячэньня поўнасьцю пасеўнай кампаніі сельска-гаспадарчымі машынамі і прыладамі, насенным матар'ялам і іншымі мерапрыемствамі.

12. Пры разьмеркаваньні сродкаў вытворчасьці і крэдытаў забясьпечыць поўнасьцю ў першую чаргу патрэбнасьць калектыўных гаспадарак і таксама бядняцкіх гаспадарак пасеўным матэр'ялам, угнаеньнем, сельска-гаспадарчымі машынамі і прыладамі, а таксама забясьпечыць іх інструктарска-агранамічна-тэхнічнай дапамогай з тым, каб ніводная калектыўная гаспадарка не засталася без належнага абслугоўваньня.

13. Маючы на ўвазе вопыт мінулага году, абавязаць Беларускі С.-Г. Банк разам з Белсельсаюзам ужыць захады, каб крэдытная сетка скарыстоўвала мэтавыя крэдыты па простым прызначэньні і не скарачала доўгатэрміновых крэдытаў, а акруговым і раённым выканаўчым камітэтам прасачыць за выкананьнем гэтае дырэктывы.

14. У мэтах найбольшага забесьпячэньня пасеўных кампаній наступных гадоў насенным матар'ялам, даручыць Народнаму Камісарыяту Земляробства, Беларускаму С-Г Банку, Вышэйшаму Савету Народнай Гаспадаркі і Камітэту Сялянскай Узаемадапамогі ўжыць захады да ўтварэньня дзяржаўнага сартовага фонду, для чаго:

а) камітэтам узаемадапамогі выканаць дырэктывы Савету Народных Камісараў аб арганізацыі грамадзкіх ссыпных магазынаў і ўтварэньні звычайнага насеннага фонду;

б) Народнаму Камісарыяту Земляробства давесьці сартовы насенны фонд — аўсу да 15.870 цэнтнэраў, ячменю — 1.791 цэнтн., жыта — 7.000 цэнтн., бульбы — 70.000 цэнтн., канюшыны — 2.100 цэнтн., а таксама пашырыць працу па апрабацыі сартовых пасеваў, паставіўшы задачу апрабаваць пасевы на плошчы 23.500 гэктараў, для чаго Народнаму Камісарыяту Гандлю і Вышэйшаму Савету Народнае Гаспадаркі вылучыць належныя сродкі.

15. Усім зямельным, каапэрацыйным і крэдытным установам пры падрыхтоўцы праводзеньня пасеўнай кампаніі пашырыць калектывізацыю і арганізацыю вытворчых відаў сельска-гаспадарчай каапэрацыі, для чаго Народнаму Камісарыяту Земляробства і Белсельсаюзу яшчэ раз узгодніць газавы плян калектывізацыі і вытворчага каапэраваньня і падаць на [illegible]

16. Для дапамогі бядняцкім гас[illegible] машынамі і прыладамі: Белсельсаюзу і Народнаму Камісарыяту Земляробства пашырыць арганізацыю машынных таварыстваў, даабсталяваць існуючыя пракатныя пункты належнымі машынамі, максымальна скарыстаць машыны савецкіх і калектыўных гаспадарак і камітэтаў узаемадапамогі, арганізаваць новыя і даабсталяваць існуючыя майстэрні сельска-гаспадарчых машын і прылад; Белсельтрэсту арганізаваць некалькі баз па рамонце трактараў.

Беларускаму С.-Г. Банку забясьпечыць гэтыя мерапрыемствы належнымі крэдытамі.

19. Раённым выканаўчым камітэтам праз групы беднаты вызначыць пэрсанальна беднякоў, якім павінна быць зроблена дапамога і характэр гэтай дапамогі і практычна дабіцца поўнага абслугоўваньня бядняцка-серадняцкіх гаспадарак пасеўным матар'ялам, крэдытамі, машынамі і г. д.

20. Раённым выканаўчым камітэтам і сельскім саветам ужыць захады да абавязковага пашырэньня пасеўнага кліну наогул і асабліва ў асноўнай масе бядняцкіх і серадняцкіх гаспадарак. У выпадку злоснага незасеяньня палёў, асабліва з боку заможнай часткі сялянства, пытаньне аб такіх пустуючых землях ставіць і вырашаць у зямельных камісіях аб далейшым скарыстаньні гэтых зямель тымі, хто іх не засявае.

21. Раённым выканаўчым камітэтам перад пачаткам сельска-гаспадарчай кампаніі правесьці сэсіі сельска-гаспадарчых саветаў і раённыя канфэрэнцыі, на якіх надрабязна прапрацаваць усе практычныя пытаньні вясеньняй сельска-гаспадарчай кампаніі.

22. У мэтах больш пасьпяховага выкананьня задач сельска-гаспадарчай кампаніі бягучага году абавязаць Народны Камісарыят Земляробства, зямельныя органы, акруговыя і раённыя выканаўчыя камітэты інфармаваць сялянства аб задачах сельска-гаспадарчай кампаніі, ходзе загатовак сродкаў сельска-гаспадарчай вытворчасьці, скарыстоўваючы для гэтых мэт друк, зьезды, сходы і г. д.

23. Даручыць Народнаму Камісарыяту Земляробства даць спэцыяльна дырэктывы савецкім і калектыўным гаспадаркам аб іх удзеле ў вясеньняй пасеўнай кампаніі.

24. Упаўнаважанаму Савету Народных Камісараў БССР па пасеўнай кампаніі 1928 г. т. Прышчэпаву, Зьмітру Халімонавічу, прасачыць за выкананьнем гэтае пастановы ўсімі ведамствамі, установамі і арганізацыямі.

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР **М. ГАЛАДЗЕД.**

Кіраўнік Спраў Савету Народных Камісараў і Эканамічнай Нарады БССР **М. МАРОЗ.**

3 сакавіка 1928 г.
г. Менск

[illegible] ступаюць «[illegible] поле яное дастаткова доўга знаходзілася пад парам».

Чэмбэрлен паехаў у Жэнэву

ЛЁНДАН, 2. У сувязку з пад'ездам Чэмбэрлена ў Жэнэву на сэсію рады Лігі Нацый, якая адкрываецца 5-га сакавіка, спрэчкі па пытаньні аб „лісьце Зіноўева" і іншых пытаньнях, зьвязаных з дакладам сьледчай камісіі па справе Грэгоры, адкладзены.

Залескі аб літоўскай ноце

ВАРШАВА, 3. Перад ад'ездам у Жэнэву Залескі заявіў: „Польскі ўрад яшчэ ня даў адказу на літоўскую прапанову, аднак, бясспрэчна, згодзіцца на яе. Вальдэмарас згадзіўся пачаць перамовы. Літоўская нота, не зважаючы на яе рэзкі тон, зьмяшчае ў сабе канкрэтныя прапановы наконт месца і часу перамоў, што зьяўляецца буйным крокам наперад".

ЛЕНДАН, 2. У сувязку з скарачэньнем [illegible] за заработнай платы гарнякамі Стыр[illegible]ру, гарнякі 5 капальняў тае-ж кампаніі у Лянаркшыры абвясьцілі забастоўку. Рух гарнякоў у Стырлінгшыры і Лянаркшыры ўзьнік стыхійна, наперакор загаду выканкомаў абодвых саюзаў узяць на сабе кіраўніцтва забастоўкай. Але з прычыны таго, што забастоўка не спынілася, выканкомы былі прымушаны афіцыйна яе прызнаць. На словах генэральнага сакратара Лянаркшырскага саюзу гарнякоў Алана, забастоўка лянаркшырскіх гарнякоў адбываецца ў надта цяжкіх ўмовах. Ва ўсім раёне шмат паліцыі, адміністрацыя капальняў усімі мерамі стараецца прымусіць рабочых стаць на працу. Гарнякі, аднак, трымаюцца стойка і да працы не прыступаюць.

[illegible] рабочых

[illegible] ду канфлікту у вугальнай прамысловасьці Заходняе Багэміі (чэха-Славакія) падпісан прадстаўнікамі рабочых і прадпрыемцаў, якія бралі ўдзел у перамовах.

4-га сакавіка адбудуцца раённыя канфэрэнцыі прадстаўнікоў рабочых, на якіх згода будзе абмеркавана.

У выпадку, калі згода будзе зацьверджана, працы ў вугальных капальнях будуць адноўлены не пазьней 8 сакавіка. Згода прадбачыць прыём назад на працу ўсіх баstуючых і адмову ад усякіх прасьледваньняў за забастоўку.

Орган чэха-славацкае кампартыі „Рудэ-Права" канстатуе, што, каб рабочы рух не рабіў націску на рэфармісцкіх кіраўнікоў прафсаюзаў, апошнія ганебна капітулявалі-б перад прадпрыемцамі. Газэта піша: «Адзіна правільнымі аказаліся лёзунгі камуністычнае партыі і міжнацыянальнае рады прафсаюзаў (рэвалюцыйная прафсаюзная арганізацыя)».

[illegible]рацтву

ПАРЫЖ, 2. Унітарная фэдэрацыя [illegible] Парыжу (рэвалюцыйная) арганізавала [illegible] дэманстрацыі і мітынгі, на якіх брала ўдзел 90 проц. усіх арганізаваных рабочых. Тры мітынгі будаўнічых рабочых, на якіх выступалі прадстаўнікі унітарнай усеагульнай канфэдэрацыі працы (рэвалюцыйнай), ухвалілі рэзалюцыі, у якіх рабочыя выказваюць гатоўнасьць весьці барацьбу ў абарону заработнай платы, 8-гадзіннага рабочага дня, супроць наступленьня прадпрыемцаў і пацьвярджаюць рашучасьць абараняць СССР супроць імпэрыялістычнай вайны. Удзельнікі мітынгаў пастанавілі адправіць прывітальную тэлеграму пралетарыяту СССР.

* *

ПАРЫЖ, 2. Прафэсыянальны саюз рабочых аўтамабільных і авіяцыйных заводаў у Парыжы перадаў саюзу прадпрыемцаў мэталаапрацоўчае прамысловасьці патрабаваньне рабочых. Саюз патрабуе павялічэньня заработку на 50 сантымаў у гадзіну (каля 4 кап.), прадастаўленьня рабочым штогоднага водпуску працягам у 21 дзень, устанаўленьня рабочага тыдню працягам у 44 гадзіны, допушчэньня рабочых у санітарныя органы і органы тэхнічнай бяспаснасьці на прадпрыемствах, забароны шкоднае працы для падросткаў і дзяцей і інш.

Генрада тлумачыць сваё здрадніцтва

ЛЕНДАН, 2. Генэральная рада ангельскіх трэд-юніёнаў разаслала па саюзах справаздачу аб сваёй першай нарадзе з прадпрыемцамі наконт «міру ў прамысловасьці», якая адбылася 12 студзеня. Кароткі зьмест гэтай справаздачы надрукаваны ў бюлетэні генэральнай рады. У справаздачы зазначаецца, што для ангельскага прафруху наогул магчымы тры лініі паводзін:

1. Лінія рэвалюцыйнай барацьбы, яе генэральная рада адкідае, як лінію, якая ня можа даць ніякіх вынікаў і якая няміную прыводзіць да пралiцьця крыві і няшчасьцяў. 2. Лінія традыцыйнай прафсаюзнай палітыкі, якая заключаецца ў тым, каб «глядзець з боку на дзейнасьць прамыслоўцаў і раздробленымі сіламі абараняць інтарэсы рабочых»; гэту лінію генэральная рада таксама лічыць непрыемлемай з прычыны «не адпаведнасьці з сучасным патрабаваньнем поўнай зьмены становішча рабочага ў прамысловасьці». Урэшце, трэцяя лінія — «удзел прафсаюзнага руху ў рэарганізацыі прамысловасьці на навуковай падставе і карыстаньня матар'яльнымі перавагамі з росквіту прамысловасьці». Гэту лінію генэральная рада лічыць адзіна правільнаю, а таму яна і брала ўдзел у нарадзе з прадпрыемцамі.

Камітэт прыяцеляў СССР

ЛЁНДАН. У цэнтры тэкстыльнай прамысловасьці ў Брадфордзе, паселя канфэрэнцыі, на якой быў заслухан даклад аднаго з членаў ангельскай рабочай дэлегацыі, што наведала СССР, створан камітэт прыяцеляў СССР.

НАВІНЫ САВЕЦКАГА ДНЯ

95 САМАЛЁТАЎ — У АДКАЗ ЧЭМБЭРЛЕНУ

МАСКВА, 2. Апублікован загад па вайскова-паветраных сілах РСЧА за подпісам часова выконваючага абавязкі начальніка гэтых сіл т. Алксніса. 8-га лістапада 1927 году, — гаворыцца ў загадзе, — вайскова-паветраныя сілы РСЧА атрымалі ад Асавіяхіму 30 новых самалётаў, пабудаваных на сродкі фонду „Наш адказ Чэмбэрлену". У дні дзесяцігадовага юбілею РСЧА вайскова-паветраныя сілы атрымліваюць ад Асоавіяхіму яшчэ 65 самалётаў, пабудованых на сродкі, якія сабраны працоўнымі ў фонд „Наш адказ Чэмбэрлену". Такім чынам, за кароткі пэрыяд часу вайскова-паветраныя сілы РСЧА атрымалі значнае ўзмацненьне сваіх радоў ад нашай савецкай грамадзкасьці.

ТЫРАЖ ПАЗЫКІ 1926 Г.

КІЕЎ, 2. На тыражы выйгрышнай пазыкі 1926 году выйгрышы ў 5.000 руб. прыпалі на наступныя нумары сэрый і аблігацый: сэрыя 2.487 абл. 32, сэрыя 3.887 абл. 14, сэрыя 1.508 абл. 28, сэрыя 5.738 абл. 48, сэрыя 0.722 абл. 16, сэрыя 0.192 абл. 1, сэрыя 4.115 абл. 33, сэрыя 2.020, абл. 39, сэрыя 1.178, абл. 17, сэрыя 3.019 абл. 44.

Грамадзянін, які прад'явіў у стол даведак нумары сваіх аблігацый першай залатой выйгрышнай пазыкі, даведаўся, што яго аблігацыя яшчэ ў 9-ым тыражы пазыкі (у студзені 1927 году) выйграла 10.000 руб. Назваць сябе выйграўшы адмовіўся.

7 год мангольскай народна-рэвалюцыйнай партыі

УЛАН-БАТОР, 2. 1-га сакавіка мінула 7 год існаваньня мангольскай народна-рэвалюцыйнай партыі. На ўрачыстым сходзе бралі ўдзел прадстаўнікі паўнамоцнага прадстаўніцтва СССР і ўпаўнаважаны Камінтэрну. На банкеце ў цэнтральным камітэце партыі старшыня ўраду Амор, між іншым, заявіў: „7 год саюзу з СССР пераконваюць нас у правільнасьці шляху, які абрала партыя 7 год таму назад. Народны ўрад Мангоііі будзе праняваць [illegible] далейшага ўзмацненьня і шчырай дружбы з вялікім Савецкім Саюзам".

АДОЗВА ЦВК СССР ДА СЯЛЯНСТВА
аб веснавой сяўбе

МАСКВА, 2. Апублікавана адозва прэзыдыуму ЦВК СССР за подпісам тав. Калініна да сялянства. Прэзыдыум ЦВК зазначае, што наступленьне веснавой яравой кампаніі ставіць перад сялянамі і сялянкамі неадкладныя, вялізарнае важнасьці, задачы — выкарыстаць кампанію ў мэтах узьняцьця прадукцыйнасьці сваёй гаспадаркі. Яравы клін не толькі не павінен быць зьменшаны, але павялічаны. Але ня меньш важна павялічыць плян найбольш карысных рынкавых зерневых культур — пшаніцы, ячменю, аўсу, а таксама рынкавых тэхнічных і кармавых культур — ільну, буракоў, бавоўны, канюшыны і г. д.

ТАВ. МІКАЯН АБ ХЛЕБАЗАГАТОЎКАХ
Люты даў рэкордную лічбу загатовак

МАСКВА, 2. Тав. Мікаян у гутарцы з супрацоўнікам „ТАСС" паведаміў, што надыйшлі папярэднія вынікі хлебазагатовак у лютым. Хлебазагатоўкі за люты на падставе гэтых папярэдніх даных склалі 118.7-0 тыс. пуд. Трэба адзначыць, што гэты размер лютаўскіх хлебазагатовак зьяўляецца рэкордным для загатовак аднаго месяца. Лютаўскі плян хлебазагатовак мы прымушаны былі пабудаваць з некаторым напружаньнем, каб напоўніць недазагатоўку другога кварталу. Тым ня менш, лютаўскі плян хлебазагатовак выканан амаль поўнасьцю ў той час, як плян у студзені быў выкананы на 86,5 проц., а плян у сьнежні — толькі на палову. Плян хлебазагатовак трэба прызнаць здавальняючым.

Трэба адзначыць, што дырэктывы, даныя мясцовым органам, былі выкананы, і мерапрыемствы па ўзмацненьні хлебазагатовак, якія былі ўжыты ўрадам, у прыватнасьці, актыўная работа ўсіх мясцовых арганізацый, далі тыя вынікі, якія прывялі да здавальняючага выкананьня лютаўскага пляну хлебазагатовак. Савецкія і партыйныя арганізацыі яшчэ раз паказалі, што можна даць згоднай і настойлівай работаю мясцовых органаў. Аб гэтым сьведчыць рэкордная лічба лютаўскіх хлебазагатовак, якая характарызуе гамаваньне сапраўднага пералому, што пачаўся ў студзені. Загатоўкі за два месяцы 3-га кварталу — студзень і люты — забясьпечваюць выкананьне квартальнага пляну. За гэтыя два месяцы мы загатовілі 200 млн. п. хлеба, г. зн. больш, чым за кожны з папярэдніх кварталаў: у першым квартале было загатоўлена 183 кільёнаў п., у другім — 167 млн. пуд. Наша задача заключаецца ў тым, каб дасягнуты намі ў лютым тэмп загатовак захаваць таксама і ў сакавіку.

ПЛЕНУМ УсеЦСПС ЗАЧЫНІЎСЯ

МАСКВА, 2. Сёньня адбылося заключнае пасяджэньне пленуму ЎсеЦСПС, на якім зацьвярджаліся рэзалюцыі па ўсіх пытаньнях парадку дня. Пленум пастанавіў склікаць чарговы 8-ы зьезд прафсаюзаў СССР у першай палове сьнежня. Тав. Томскі зазначыў, што да гэтага тэрміну лік членаў прафсаюзаў дойдзе прыблізна да 11 млн.

Пленум выбраў дэлегацыю на 4-ы зьезд Прафінтэрну ў складзе 80 чал., у тым і у т.т. Томскага, Догадава, Андрэева, [illegible]львічанскага, Лазоўскага і інш. Пленум адобрыў пастанову прэзыдыуму ЎсеЦСПС аб скарыстаньні фондаў на паляпшэньня быту рабочых, якія часткова ідуць на жылбудаўніцтва, на пабудову памяшканьняў непасрэдна гаспадарчым органам. Пленум лічыць правільным пастанову ўраду аб аздараўленьні кватэрнай палітыкі шляхам увядзеньня кватэрнай платы, якая адпавядае сапраўдным выдаткам на захаваньні кватэрнага фонду.

Адзначыўшы, што ў апошні час саюзныя органы аслабілі сваю ўвагу да барацьбы з растратамі, пленум абавязаў саюзныя арганізацыі ўзмацніць работу рэвізійных камісій.

Працяг на 2-й старонцы.

Польскі Азэф—Міхась Гурын

ПАЛІТЭМІГРАНТ ЖАБІНСКІ АБ ЗДРАДНІКУ БАРАЦЬБІТОЎ ЗАХ. БЕЛАРУСІ

Як Гурын абмануў рабочых і сялян. ● П'яніца і распуснік—лепшы прыяцель дэфэнзывы. ● Выпадак з т. Жабінскім. ● Правакатар даносіць на Грамаду, пра якую нічога ня ведаў.

Былы польскі палітзьняволены т. Сьцяпан Жабінскі, які сядзеў у Беластоцкай турме разам з Гурыным, паведаміў нашаму карэспанденту рад новых даных аб гэтым вядомым правакатары, на ілжывых паказаньнях якога ў большай сваёй часьціны набудован працэс Грамады.

Пры царскім урадзе Гурын вучыўся у вайсковай школе, па сканчэньні якое служыў кавалерыйскім афіцэрам. Пасьля краху царызму ён хутка скідае залатыя пагоны і прыстасоўваецца да новых умоў. Гурын, пад прозьвішчам Маразоўскага, прабіраецца ў Чырвоную армію, а потым і ў кампартыю. Хутка таварышы ўбачылі, хто такі Гурын, і зьбіраюцца выключыць яго з партыі за п'янства. Напярэдадні выключэньня дзякуючы сваёй здатнасьці, яму ўдаецца прабрацца ў Польшчу. Карыстаючыся тым, што камуністыя Заходняй Беларусі ня былі знаёмы з цёмным мінулым Гурына, апошні пралазіць у кампартыю Зах. Беларусі. У КПЗБ Гурыну таксама не ўдаецца доўга ўтрымацца: за растрату партыйных грошай і склоку яго выключаюць з партыі.

Тады Гурын сваю кар'еру прабуе пабудаваць іншым чынам. Ен, старыя расійскі шавіністы, які налаў у партыі праяўляў ухілы ў бок расійскага нацыяналізму, робіцца адразу беларускім шавіністым. Гурын прабуе зрабіць раскол у кампартыі Зах. Беларусі, пратэстуючы супроць нібы невыстарчальнага курсу на беларусізацыю і супроць нежаданьня партыі ісьці на неадкладнае ўзброенае паўстаньне. Створаная ім «сэцэсія» (расколыніцкая група у КПЗБ) пад яго кіраўніцтвам хутка выяўляе свой шавіністычны і антысавецкі твар. Тады камуністы, увайшоўшыя ў «сэцэсію», таксама пачынаюць адыходзіць ад яе.

Гурын увесь час вёў распуснае жыцьцё. Без гарэлкі, карт і жанчын ён ня мог абыходзіцца ні хвіліны.

Увосень 1925 г. у часе масавых арыштаў у Зах. Беларусі арыштоўваюць і Гурына, абвінавачваючы ў прыналежнасьці да кампартыі Зах. Беларусі (працэс «133»). Гурына саджаюць у Беластоцкую турму, дзе сядзеў і т. Жабінскі.

Прайшло некалькі месяцаў, і Гурыну стала цяжка жыць без гарэлкі ў зьняволеньні, ён пачынае шукаць выхаду. Пасьля сканчэньня сьледства па справе «133», судзьдзя-сьледчы зачытваў паказаньні ўсіх абвінавачаных і тады т. Жабінскі меў магчымасьць пазнаёміцца з паказаньнямі Гурына, фактычна ілжывымі даносамі.

У сьнежні 1925 г. Гурын у сваіх заявах у суд пісаў, што зразумеў, што, змагаючыся з польскім урадам, ян зрабіў памылку. Ён шкадуе аб гэтым і дае абяцаньне ў далейшым супроцьурадовай дзейнасьцю больш не займацца, называючы сябе сынам польскае рэспублікі. Гурын просіць выпусьціць яго на волю.

Польская ахранка ня дурная, каб на падставе толькі такіх слоў выпускаць з турмы, і не рэагуе на заяву Гурына.

Тады Гурын робіць наступны крок. У лютым 1926 году ён выдае цэлы рад таварышоў, у тым ліку Веру Карчэўскую, Сапэрштэйна і, нядаўна абмененых на польскіх белагвардзейцаў, т.т. Чэрняка і Мартэнса. Пасьля гэтага дэфэнзыва зьвярнула ўвагу на пачынаючага сваю кар'еру правакатара Гурына.

Потым Гурын пачынае выдумваць і фабрыкаваць справы на таварышоў, якія сядзелі ў турме па некалькі год. Тав. Жабінскі расказвае характэрны выпадак, які меў месца з ім. Пасьля першамайскіх дзён яго запрасіў да сябе сьледчы і, паказаўшы пракламацыю аб 1-м маі, заявіў, што Жабінскі яе распаўсюджваў у турме і што такую-ж пракламацыю ён даў Гурыну. Жабінскі катэгарычна адхіліў гэта абвінавачаньне і пазбавіўся ад новай справы толькі дзякуючы таму, што пракламацыя была напісана ад рукі друкаванымі літарамі: вельмі ўжо няпраўдзівым было абвінавачаньне.

Гурын увесь час сядзеў у адзіночцы, але на прагулцы сустракаўся з таварышамі. У красавіку 1926 г. яго пачалі кожны дзень выклікаць у горад а 9-й гадз. раніцы. Назад ён варочаўся а 6-й гадз. увечары п'яным. На пытаньне, дзе ён бывае і дзе напіваецца, Гурын звычайна адказваў: «выклікалі на допыт, на дарозе спаткаў таварышоў, якія далі выпіць». Ён яшчэ да гэтага моманту выклікаў падазронасьць, але зараз таварышы амаль канчаткова пераканаліся ў яго «небясьпечнасьці».

Каб не дапусьціць поўнага выкрыцьця Гурына, адміністрацыя турмы пераводзіць Гурына ў нова пабудаваную турэмную больніцу. Там знаходзіліся яшчэ 3 камуністыя, якія перадавалі ў турму, што кожны дзень да Гурына прыходзяць нейкія падазроныя асобы і забіраюць яго ў горад.

Аб «паводзінах» Гурына было перадана таварышом на волі. У палове чэрвеня Гурына вызвалілі з турмы. Да гэтага часу партыйцы былі ўжо пераконаны, што Гурын правакатар. Падазраючы яго з самага пачатку выяўленьня ў турме, ніхто ў яго прысутнасьці нічога не гаварыў і ўсе адхіляліся ад Гурына.

Наколькі бессэнсоўныя былі даносы Гурына на Грамаду, гавораць наступныя факты. Гэты правакатар пачаў даносіць на Грамаду ў сьнежні 1925 г., г. зн. тады, калі Грамады яшчэ не існавала. Паказаньні Гурына, якія ён даў беластоцкаму камісару паліцыі Ясінскаму ў красавіку-маі 1926 году ня менш бессэнсоўныя, бо ў гэты час ён сядзеў у турме, нічога аб дзейнасьці Грамады ня ведаў і ніхто ні з кіраўнікоў Грамады, ні з працаўнікоў кампартыі з ім нічога агульнага ня мелі.

В.

ЦКК-РСІ

аб абавязковым рэагаваньні на заметкі рабселькораў, якія зьмяшчаюцца ў органах друку

Ня гледзячы на тое, што дырэктывы аб абавязковасьці рэагаваньня на заметкі рабселькораў у органах друку даволі агульна вядомы, наглядаюцца выпадкі, калі асобныя ўстановы і прадпрыемствы ня прымаюць ніякіх мер да рэагаваньня на заметкі ў мэтах расьсьледваньня, прыняцьця неабходных мер па зьнішчэньні адзначаемых у іх недахопаў і інш. Аб радзе гэтых выпадкаў газэты паведамілі ЦКК-РСІ. Аб гэтым таксама сьведчыць зьмяшчэньне ў газэтах напамінаньняў з выклікамі—„ці не дарэмна мы пішам“.

Лічачы гэтыя факты праяўленьнем грубейшых і няўважлівых адносін да рабселькораўскага руху і голасу працоўных мас, ЦКК-РСІ папераджае ўсе ўстановы і прадпрыемствы, а таксама працуючыя ў іх арганізацыі, аб абавязковасьці паказанага рэагаваньня на заметкі і паведамленьні газэтам вынікаў гэтага рэагаваньня.

У мэтах бязумоўнага выкананьня гэтай дырэктывы, ЦКК даручыла ўсім АКК, а таксама партыйным ячэйкам сыстэматычна сачыць за яе выкананьнем шляхам адпаведнай праверкі, прыцягваючы вінаватых да адказнасьці з асьвятленьнем аб гэтым у друку.

Трэба памятаць, што друк зьяўляецца лепшай дапамогай партыі і ўлады ў справе барацьбы з бюракратызмам і іншымі недахопамі, і хто не прыслухоўваецца да голасу мас у друку і не скарыстоўвае гэтую дапамогу, той зьяўляецца злосным насіцелем бюракратызму і заслугоўвае рашучага грамадзкага ўзьдзейнічаньня.

ЦКК-НК РСІ.

2-гі ПЛЕНУМ ЦКК КП(б)Б

Падняць узровень адміністрацыйнай тэхнікі, усіліць кіраўніцтва справай вытворчай рацыяналізацыі

(З дакладу тав. Ракава)

Агульны ўзровень працаўнікоў савецкага апарату БССР у галіне адміністрацыйнай тэхнікі зьяўляецца дагэтуль яшчэ надзвычайна нізкім. Большасьць работнікаў ня толькі радавых, але і адказных за пастаноўку гэтай работы (сакратары, кіраўнікі справамі) ня маюць ніякага ўяўленьня аб навуковай арганізацыі адміністрацыйнай тэхнікі, карыстаюцца старымі мэтадамі, не паказваюць ніякага знаёмства з навейшымі дасягненьнямі ў гэтай галіне.

Практыка работы большасьці органаў ведамственнай рацыяналізацыі (аргбюро) даказала поўную мэтазгоднасьць існаваньня гэтых органаў і неабходнасьць іх разьвіцьця для праводзеньня рацыяналізатарскай работы. У шэрагу ўстаноў арганізацыйнае бюро садзейнічала НК РСІ як пры абсьледваньні работы гэтых устаноў, так і ў праводзеньні ў жыцьцё ўсіх пастаноў НК РСІ.

Вось, напрыклад, у Наркамфіне. Спачатку нам здавалася, што нічога нельга будзе зрабіць у адносінах скарачэньня апарату. На справе-ж, дзякуючы актыўнаму ўдзелу кіраўнікоў Наркамфіну, нам удалося скараціць апарат яго больш, чым у другіх наркаматах.

Рад мерапрыемстваў па рацыяналізацыі апарату было праведзена ў Дзяржстраху, Менскай пошце, Наркамземе і іншых установах.

Трэба, аднак, адзначыць і рад недахопаў у працы ведамстваў па самарацыяналізацыі, а іменна:

Малая колькасьць арганізацыйных бюро ва ўстановах БССР (яны маюцца толькі ў Наркамфіне, Наркамземе, Дзяржстраху, с.-г. акадэміі і ў трох паштова-тэлеграфных канторах Менскай, Віцебскай і Гомельскай) і амаль што поўная адсутнасьць рацыяналізатарскай работы з боку адміністрацыі ва ўстановах, якія ня маюць арганізацыйных бюро.

Калі падбор работнікаў арганізацыйных бюро БССР больш-менш добры, дык сур'ёзную небясьпеку выклікае поўная адсутнасьць падрыхтаваных кадраў рацыяналізатараў, якія-б маглі замяніць цяперашніх работнікаў і маглі-б укамплектаваць нанова арганізаваныя бюро.

Што датычыць вытворчай рацыяналізацыі, дык тут зусім адсутнічае кіраваньне справай з боку ВСНГ і трэстаў, адсутнічае падрыхтаваны кадр рацыяналізатараў, няма ніякага падліку рацыяналізатарскай работы і дасягненьняў на прадпрыемствах. А таму неабходна забесьпячэньне з боку ВСНГ і трэстаў кіраваньня і абагульваньня рацыяналізатарскай работы, а таксама вылучэньне спэцыяльных работнікаў па рацыяналізацыі на найбольш буйных прамысловых прадпрыемствах БССР.

Працуючая ў Менску асацыяцыя **НАП** мае поўныя дасягненьні ў справе канцэнтрацыі навуковай думкі, пастаноўкі дасьледчай работы, прапаганды ідэй рацыяналізацыі і падрыхтоўкі кадраў. Трэба лічыць неабходным ажыцьцяўленьне работы асацыяцыі **НАП** у адносінах уцягненьня ў яе інжынэрна-тэхнічных сіл. Асноўнымі напрамкамі работы асацыяцыі павінны зьяўляцца: навукова-дасьледчая работа, папулярызацыя і прапаганда ідэй **НАП** асабліва сярод рабочых, падрыхтоўка рацыяналізатарскіх кадраў, навукова-практычная работа і дасьледчыя пастаноўкі дасканалых форм арганізацыі працы, вытворчасьці і кіраўніцтва.

Трэба адзначыць яшчэ амаль што поўную адсутнасьць у навучальных плянах ВНУ і тэхнікумаў БССР курсаў па навуковай арганізацыі працы і рацыяналізацыі вытворчасьці. У гэтай галіне прыйдзецца прыняць неабходныя меры, каб гэты прабел з будучага навучальнага году папоўніць. НК РСІ павінен сумесна з Нар. Кам. Асьветы распрацаваць пляны і праграмы выкладаньня гэтых курсаў, прыстасоўваючы гэта да ўстаноўкі той ці іншай навучальнай установы.

Менская АКК за год работы

(З дакаду т. Мундау)

На вячэрнім пасяджэньні 2-га сакавіка пленум заслухаў даклад старшыні Менскай акруговай камісіі тав. Мундау аб працы АКК за апошні год.

У параўнаньні з мінулай работай АКК, у сучасны момант Менская АКК мае значныя посьпехі ў сэнсе разгортваньня працы як на партыйнай, так і савецкай галінах на падставе пастаноў апошніх зьездаў УсеКП(б) і КП(б)Б і акруговай партыйнай канфэрэнцыі.

Выходзячы з таго, што ў гэты пэрыяд пад уплывам дзейнасьці трацкісцкай апазыцыі і ў Менскай арганізацыі былі прыхільнікі яе, АКК вяла з імі рашучую барацьбу, выключаючы з партыі актыўных апазыцыянэраў і робячы выхаваўчы ўплыў на тых рабочых-партыйцаў, якія мелі некаторыя хістаньні па паасобных пытаньнях.

Побач з гэтым АКК штодзённа вяла змаганьне з паасобнымі зьявішчамі бюракратызму, пратэкцыянізму і безгаспадарнасьці, прыцягваючы да адказнасьці паасобных адміністрацыйных асоб і кіраўнікоў. Па ліку разгледжаных пытаньняў, Менская АКК займае першае месца.

У гэтай працы ёсьць значныя труднасьці, паколькі АКК знаходзіцца ў Менску і спэцыяльных акруговых газэт няма. Аднак, агульнае становішча рабселькораўскага руху ў Менску, адсутнасьць падліку і сталай працы з рабкорамі, патрабуе, каб на гэтае пытаньне была зьвернута значна большая ўвага.

За пэрыяд з студзеня 1927 году да студзеня бягучага году наступіла ў АКК розных скаргаў (акрамя газэтных заметак) 315. Галоўная маса скаргаў падае на працоўныя канфлікты (33 проц.), за імі ідуць бюракратызм і цяганіна (18 пр.) і інш. Газэтных заметак за гэты час прайшло праз АКК 144. Яны пасылаюцца рэдакцыямі газэт, або праз ЦКК-НК РСІ. За пэрыяд з студзеня 1927 году па студзень 1928 году АКК прыцягнута да адказнасьці 142 партыйцы, з якіх рабочых—53, сялян—7, служачых—82. З іх больш за ўсё прыцягнута за парушэньне партдысцыпліны і за п'янства. Акрамя гэтага—за апазыцыйную дзейнасьць, растраты, крымінальныя злачынствы, пратэкцыянізм, склоку, рэлігійныя абрады і зьнязычанасьць.

Выключана з партыі за гэты час

Па Савецкай Беларусі

Слухалі і... не наслухаліся

За хабар 3 гады зьняволеньня

ВОРША. (Уласны кар.). Кулак х. Канапельчыц, Талачынскага р. Таўсташэя праз стрэчнага брата загадчыка Талачынскага райземаддзелу перадаў апошняму хабару 100 руб., каб толькі не абразаць яго зямлю. Але справа не ўдалася. Загадчык райземаддзелу перадаў справу пракуратуры. Зараз Нарсуд прыгаварыў Таўсташэя і стрэчнага брата загадчыка да 3-х год зьняволеньня.

ТЭЛЕГРАМЫ

...ПРЫЧЕТАРЫ УСЯГО СЬВЕТУ БАЧАЦЬ У СССР

ТЭЛЕГРАМЫ

„ПРАЛЕТАРЫ УСЯГО СЬВЕТУ БАЧАЦЬ У СССР СВАЮ БАЦЬКАЎШЧЫНУ“

ПАРЫЖ, 3. У спрэчках у палаце дэпутатаў наконт праекту рэформы вайсковых судоў, камуністычны дэпутат Пінемаль спыніўся на артыкуле, які ўстанаўляе кару сьмерці за за... нага пераходзіць на бок ворага ў часе вайны ... заявіў:

„Пралетары ўсяго сьвету бачаць у СССР сваю бацькаўшчыну. Імпэрыялістыя рыхтуюць вайну супроць СССР. Абавязак кожнага працоўнага ў выпадку такой вайны абараняць сваю бацькаўшчыну і змагацца супроць імпэрыялістых. Працоўныя павінны арганізаваць братаньне салдат буржуазных армій з працоўнымі СССР і масавы пераход у Чырвоную армію. Артыкул 239 даводзіць, што францускі імпэрыялізм рыхтуе вайну супроць СССР. Заяўляем, што, калі францускія імпэрыялісты ажыцьцёвяць свой плян, мы заклічам вайсковаслужачых пралетараў перайсьці на бок Чырвонай арміі“.

Артыкул, а таксама ўвесь законапраект цалкам прыняты большасьцю 390 супроць 130.

Эўрапейская цывілізацыя па-ангельску

ЛЁНДАН, 2. Паводле вестак ерузалімскага карэспандэнта „Дэйлі Экспрэс“, з Аману (Аравія) адпраўлена 7 ангельскіх танкаў і 25 самалётаў для апэрацый супроць вялікіх сіл арабскага племя мутаіраў, якія думаюць захапіць Акабы (порт на Красным моры). У сучасны момант мутаіры абложваюць Маан ... для ангельцаў пункт на Хеджаскай чыгунцы.

Акаба і Маан анэксаваны ангельцамі зусім нядаўна. Паводле афіцыйных ангельскіх звестак, за апошнія два тыдні забіта 800 вахабітаў. Гэтыя страты нанесены вахабітам бомбамётамі і кулямётным агнём з самалётаў.

Сялянскі рух на Крыце набывае яскравы палітычны характар

АТЭНЫ, 2. Сялянскія хваляваньні на Крыце (Грэцыя) не спыняюцца. Не гледзячы на намаганьні ўраду зрабіць уплыў на сялян праз зьменшэньне падаткаў, з аднаго боку, і праз узмацненьне жандармэрыі на Крыце — з другога, рэвалюцыйныя хваляваньні сярод сялян працягваюцца. Да эканамічных патрабаваньняў, з якіх пачаўся рух, цяпер далучаюцца і патрабаваньні агульна-палітычнага характару, як, напрыклад, патрабаваньне скарачэньня грэцыяй узбраеньняў. Губарнатар Крыту, бачачы, што яму не ўдасца справіцца з сялянскім рухам, падаў у адстаўку.

Вёска АШМЯНЦЫ. (Ад нашага селькора). Радыё — для нашай вёскі ўжо ня чорт і ня цуда. Яшчэ ў 1926 годзе сяляне вёскі Ашмянцы (Меншчына) першыя ва ўсёй ваколіцы пазнаёміліся з радыё, дзякуючы дэтэктарнаму радыё-прыёмніку. Праз год прыбавілася яшчэ два.

Слухалі Менск, былі рады... Але ўжо менскія перадачы не здавальняюць сялян.

— Хаця-б людзкая зразумелая музыка? — кажуць сяляне — а то нешта ... гудзе, як чмялі ў вульлі. І сапраўды, Менская радыё-станцыя вельмі прыслухалася аднымі „лявоніхамі“, ды „кракавякамі“, абрыдлі і адны нумары „высокай“ музыкі аркестру „Радыё-перадачы“. — Мусіць другіх рэчаў ня ўмеюць граць? — пытаюць сяляне.

Нэрвуюць сялян і выбрыкі нейкіх хлапчукоў, якія ня ўмеюць нармальна гаварыць перад мікрафонам. У вогуле сяляне перасталі цікавіцца перадачамі Менску.

— Во, каб паслухаць Маскву!? — кажуць сяляне. На гэта адгукнуўся былы вясковец радыё-аматар, які ў мінулую нядзелю прыехаў з гучнагаварыцелем.

З самага раньня сяляне слухалі прыгожыя перадачы Масквы, Ленінграду, Харкаву, а з 1-га часу ночы заграпічныя канцэрты з Прагі, Бэрліну, Лейпцыгу.

— Во гэта дык гутарка, прыемная, — казалі сяляне на перадачу сялянскай радыё-газэты з Масквы.

Слухалі... і не наслухаліся.

— А калі яшчэ, таварыш Янка, прыедзеце?

Кастусь.

... звыняволеньня.

Малады селянін — вынаходца

Аршанскі РВК „марынуе“ вынаходку

ВОРША. (Уласны кар.). Малады хлапец хутара Сідараўка, Пугляеўскага сельсавету, Аршанскага раёну, Н. Г. Сяргееў сам зрабіў варштат для кляпаньня кос. Малаток прыводзіцца ў рух нажным колам.

Вынаходства мае значэньне ў тым сэнсе, што дзякуючы гэтаму варштату значна ўкутчаецца праца па кляпаньні кос. Сваё вынаходства т. Сяргееў перадаў у Аршанскі райвыканком, але там яно «бяспритульным» стаіць ужо доўгі час. Трэба-б было каму належыць зацікавіцца гэтай справай.

28.000 руб. на сельскую мэдыцыну

Магілеў. (Уласны. кар.). У 1927-28 гаспадарчым годзе акруговае аптэка-кіраўніцтва мяркуе адлічыць у прыбытак мясцовага бюджэту каля 28.000 руб. Гэта сума пойдзе на патрэбы лекавых устаноў у сельскіх мясцовасьцях. Лякарствам усе аптэкі сёлета забясьпечаны.

Зямля беднаце

Магілеў. (Уласны кар.). За мінулы год па Магілеўшчыне разьмеркавана 15.500 гэктараў зямлі сярод бядняцкіх 5.840 двароў.

Разам з гэтым утворана 101 пасёлак, 95 хутароў і 3 таварыствы, а таксама прырэзана зямлі 4.564 дваром.

Стралковыя спаборніцтвы

У Гомелі ва ўсіх прадпрыемствах і ўстановах арганізуюцца тройкі для выяўленьня лепшых стральцоў для ўдзелу ў спаборніцтвах.

Спаборніцтвы будуць праведзены ў працягу сакавіка месяца і закончацца да 1-га красавіка.

Курсы ваянізацыі інструктароў

Ў Гомелі адкрываюцца курсы па ваянізацыі інструктароў фізкультуры. Да заняткаў будуць прыцягнуты 8 памоцнікаў інструктароў. Курсы пачнуць працаваць ... пазьней 5 сакавіка.

... таньню, ... ые месца.

У працэсе сваёй работы Менская АКК шмат чаго зрабіла для паглыбленьня сувязі з масамі і з савецкімі і партыйнымі арганізацыямі. Былі спэцыяльна прымацаваны члены АКК да вытворчых камісій для ўдзелу ў іх працы. Да абсьледваўчай працы АКК была прыцягнута значная колькасьць (106 чал.) партыйнага і грамадзкага актыву.

Парттройкі працуюць рэгулярна, яны праводзяць свае пасяджэньні кожны тыдзень.

Што датычыць сувязі з рабселькораўскімі арганізацыямі, дык тут справа абстаіць ня вельмі добра.

75 чал., з іх рабочых — 29, сялян — 4, служачых — 42.

Па дакладу т. Мундау і садакладу т. Ласюковіча выказалася шмат таварышоў.

Першым узяў слова пракурор Менскай акругі т. Лійц. Ён паказаў на неабходнасьць абсьледваньня працы на чыгунцы. — Тут, — гаворыць т. Лійц, — шмат недахопаў і трэба будзе аддаць вялікую ўвагу гэтай галіне працы.

Выступалі яшчэ таварышы Гіндзін (старшыня Гомельскае АКК), Вольняк (Мазырская АКК), Эрынгроз (інспэктар Менскай кантрольнай камісіі), Дамброўскі (сакратар парткалегіі АКК) і інш.

Зачыненьне пленуму ЦКК КП(б)Б

На раніШнім пасяджэньні 3 сакавіка пленум заслухаў спрэчкі па дакладу т. Мундау і яго заключную прамову. Пасьля гэтага быў заслухан даклад члена калегіі НК РСІ т. Ракава аб шляхох палепшаньня пастаноўкі ведамственнай рацыяналізацыі.

На вячэрнім пасяджэньні былі заслуханы спрэчкі па дакладу тав. Ракава, яго заключная прамова, пасьля чаго прыступілі да прыняцьця рэзалюцый па дакладах т. т. Элькінда, Мундау і Ракава.

Пасьля прыняцьця ўсіх рэзалюцый пленум зачыніўся.

ДВА „СЕЛЬКОРЫ“

ЖАРТЫ СЕЛЬКОРА ШЫМАКОЎСКАГА

Камсамолец Шымакоўскі працаваў у якасьці канторшчыка ў Бягомльскім Загсе. Ці гэта месца службы распалагала яго да нязвычайнае вясёласьці, ці гэта рэзвая маладосьць — яму было ўсяго 18 год, ці гэта сьвядомасьць, што ён зьяўляецца селькорам трох газэт — «Зьвязды», «Савецкай Беларусі» і «Сялянскай газэты», але факт застаецца фактам: вясёласьць пырскала з яго струменем, расьцякалася па ўстанове, захлёстывала супрацоўнікаў, наводзіла паніку...

У тым-жа РВК працавала супрацоўніца Б. Скромная дзяўчына — камсамолка, ціхая, ведаўшая сваю работу.

Яе вось і выбраў селькор Шымакоўскі аб'ектам сваіх жартаў.

Аднойчы Шымакоўскі паслаў ёй згідную паперку: запытаньне нейкай двусэнсоўнай неіснуючай «арганізацыі» аб тым, колькі раз і з кім яна мела палавыя зносіны. Гэтае крыўднае і зьдзекваючае «запытаньне» папалася на вочы нават у кіраўнікоў установы. «Жарт» абурыў усіх да глыбіні душы. Справе быў дан ход. А праз некаторы час над Шымакоўскім адбыўся паказальны суд. Судзіла яго свая-ж камсамольская арганізацыя і прыгаварыла... выключыць яго на тры месяцы з камсамолу умоўна.

Супрацоўніцы-ж К. неафіцыйна запрапанавалі ня ўзбуджаць справы.

Але К. усё-ж падала ў суд, лічачы, што мясцовая камсамольская арганізацыя вельмі мякка аднеслася да Шымакоўскага.

Тады вось Шымакоўскі ўспомніў, што ён зьяўляецца селькорам. Ён пачаў закідваць усе ўстановы скаргамі і пратэстамі. І ўсе скаргі ён пачынаў і канчаў адным і тым самым.

— Я селькор трох газэт... Мяне прасьледуюць, як селькора... Са мною абышліся так жорстка толькі таму, што я селькор... Уся справа пабудавана РВК... і г. д.

Установы кінуліся па гарачых сьлядох. Да прасьледваньняў селькораў навучыліся адносіцца з усёй сур'ёзнасьцю. Але што-ж выявілася? Усе сьляды вялі да таго, што вінаваты сам Шымакоўскі.

На судзе гэта пацьвердзілася. На судзе Шымакоўскі ва ўсім прызнаўся. Суд паглядзеў на гэту справу сур'ёзьней, тым больш, што гэты «жарт» быў ня першы, і прыгаварыў Шымакоўскага да 6 тыдняў зьняволеньня.

Гэтымі днямі справа прайшла апошнюю інстанцыю — камісію ЦКК-РСІ па рабселькораўскіх пытаньнях. Камісія ўхваліла наступную пастанову:

— У буджапую селькорам Шымакоўскім справу аб прасьледваньні яго з боку Бягомльскага РВК лічыць недаказанай. Паставіць пытаньне перад ЦК ЛКСМБ аб больш рашучым рэагаваньні на праяўленьні бытавога хуліганства і распусты. Зьвярнуць увагу ЦК ЛКСМБ на няправільную пастанову Бягомльскай камсамольскай ячэйкі аб тым, каб камсамолка К. ня ўзбуджала справы ў судовым парадку...

Так журботна для Шымакоўскага скончылася яго спроба ўтаіць за селькораўскай шырмай свае агідныя ўчынкі.

СПРАВЫ СЕЛЬКОРА ПАРФІЯНОВІЧА

Селькор Станіслаў Парфіяновіч — чалавек «з навуковай падрыхтоўкай» вучыўся ў польпэдтэхнікуме, зараз працуе настаўнікам у в. Берастэчках, Хойніцкага раёну. У 1926 г. ён пачаў пісаць у польскую газэту «Млот», потым у газэту «Орка» і спачатку праявіў сябе досыць актыўным, шмат абяцаючым селькорам. Але ўся бяда ў тым, што амаль на кожны ліст Парфіяновіча атрымлівалася абвяржэньне. І ад каго? — **Ад самога Парфіяновіча.** Прышле, скажам, заметку аб рабоце сельсавету, а з наступнай поштай надсылае «папраўку»: выбачце, памыліўся, ня прыгледзеўся... Калі-ж ня ён сам сьпяшаўся з абвяржэньнем, дык абвяржэньне пісалі іншыя.

Прысылае ён неяк заметку аб дрэннай рабоце таварыства ўзаемадапамогі. Піша — усё было-б добра, ды кулакі пралезьлі ў таварыства, перашкаджаюць працаваць. Наасоба, шмат шкоды прыносіць нейкі **Алесь Парфіяновіч...**

Цуды! Парфіяновіч піша аб Парфіяновічы. У чым справа?

Выявілася, што селькор Станіслаў Парфіяновіч хоча **пры дапамозе газэты** зьвесьці асабістыя разрахункі з сваім дзядзькам, з якім бацька яго вядзе зямельную спрэчку.

У такіх справах газэта не радоў памоцнік. Парфіяновіча зараз-жа «адшылі» ад селькораўскай работы.

Пакрыўдзіўся Парфіяновіч. Абвінаваціў таварыша, які прыехаў з Сьвіслацкага райкому расьследаваць заметку, у староннасьці і ў жаданьні надарваць яго селькораўскі аўтарытэт. Стаў Парфіяновіч закідваць установы скаргамі. Патрабаваў забесьпячэньня яго зброяй, баіцца, бач, замаху на сваю асобу...

Бабруйская пракуратура тэрмінова ўзялася за расьследваньне, паставіла ўсіх на ногі. У выніку — «вялікая хмара, але малы дождж». **Ні адна скарга не пацьвердзілася.** Уся паніка была створана самім селькорам Парфіяновічам.

Рабселькораўская камісія пры ЦКК-РСІ пастанавіла справу аб абвінавачаньні працаўніка райкому ў прасьледваньні селькора Парфіяновіча спыніць з прычыны недаказанасьці абвінавачаньня. Камісія таксама даручыла рэдакцыі газэты «Орка» зьвярнуць увагу на гэту справу і палепшыць кіраўніцтва сваімі селькорамі.

Так скончылася і гэта «дутая» справа аб «прасьледваньні селькора».

* * *

Ёсьць пагаворка: «Плюгавая авечка ўсё стада псуе». Сустракаецца і ў рабселькораўскай арміі плюгавая авечка. Але яна ўсё стада сапсаваць ня можа. Наадварот, кожны факт ілжэ-селькорства прымусіць рабселькораў яшчэ шчыльней згуртавацца вакол вялікіх задач, пастаўленых партыяй перад рабочай клясай, прымусіць больш дакладна сачыць за чыстатою сваіх радоў.

Праўдзін

Гутарка з нам. наркамфіна СССР т. Кузьняцовым

У гутарцы з нашым супрацоўнікам нам. НКФ СССР т. Кузьняцоў паведаміў наступнае адносна мэта' свайго прыезду:

— Я прыехаў у БССР для азнаямленьня з агульнай работай НКФ БССР, з рэальнасьцю бюджэтаў і, галоўнае, з становішчам мясцовага бюджэту Беларусі і работ па мэліярацыі.

Неабходна зьвярнуць сур'ёзную ўвагу на пытаньне мясцовага бюджэту. Парадак праходжаньня раённых бюджэтаў, прынятых на 1927-28 год, вельмі складаны, і мы маем яшчэ шэраг незацьверджаных раённых і акруговых бюджэтаў. Што зьяўляецца вельмі вялікай перашкодай для правільнага вядзеньня гаспадаркі раёнаў. Работнікі НКФ паведамілі мяне, што СНК зацьвердзіў парадак правядзеньня бюджэтаў у далейшым, якія забясьпечваюць іх нармальнае праходжаньне.

Мэліярацыйная справа прымае зараз характар агульна-саюзнага значэньня, як гэта прызнана сэсіяй ЦВК па дакладу беларускага ўраду. Выдаткі на мэліярацыйную справу БССР расьцуць у такім парадку: першы год — 40.000 р., другі — 300.000 р., трэці — 900.000 р. і чацьверты — 1.750.000 р. Тэмп узрастаньня выдаткаў на мэліярацыйныя работы, такім чынам, вялікі. Патрэбна правільная арганізацыя фінансаваньня гэтых работ з самага пачатку.

Даныя НКЗБ паказваюць, што праведзеныя работы па ўрэгуляваньні рэк дазваляюць правесьці асушальныя работы па плошчы ў 200.000 гэктараў. Да цяперашняга моманту пад тэхнічныя культуры занята 1.700 гэктараў мэліяраванай зямлі. Далейшае скарыстаньне зямель і іх асваеньне ў размерах, адпаведных праведзеным работам па ўрэгуляваньні рэк і каналаў, знаходзіцца ў цеснай залежнасьці таго, у якой меры будзе прыцягнута насельніцтва да гэтых работ і ад інтэнсыўнасьці насельніцтва.

Кампанія якая шырока разгортваецца па арганізацыі мэліярацыйных таварыстваў павінна быць усямерна падтрымана і замацавана.

Неабходна таксама адзначыць яшчэ адзін момант, які зварачае на сябе ўвагу — гэта пытаньне аб выдатках па землеўпарадкаваньні ў пагранічных раёнах. Гэта задача, ня гледзячы на яе актуальнасьць, ня вырашана. Неабходна да гэтага пытаньня аднесьціся са ўсёй сур'ёзнасьцю і зьвярнуць увагу на фінансаваньне пагранічнага землеўпарадкаваньня.

Кампанія па рэалізацыі і размяшчэньні па... ыкі ўзмацненьня сельскай гаспадаркі па Беларусі **праходзіць дрэнна.** Рэалізавана пазыкі на суму ня больш 500.000 руб., у той час, калі кампанія па рэалізацыі гэтай пазыкі канчаецца 31 сакавіка. Судзячы па рабоце працаўнікоў раёнаў, можна з упэўненасьцю сказаць, што ... органы, выканкомы і фінансавыя ... не аддалі выстарчальнай увагі гэтай кампаніі.

Літаратура—крытыка—мастацтва

Я. КОЛАС

Сіла агітацыі

I.

Прыехаў у вёску таварыш з раёну,
Паклікаў на сходку сялян,
І доўга грымеў ён наконт самагону,
Як поп, настаўляў грамадзян.
І кідаў сталёвыя, палкія словы
Начальнік міліцыі, Дрот.
Сяляне журботна хілілі галовы,
Глядзелі ўвесь час яму ў рот.
Натоўп адклікаўся часамі заўзята:
«Сьвятая то праўда!» «Так-так!»
«Дурота!». «Распуста!». «Дарэмная трата!»
«Сьвядомасьці гэтае брак!»
І бачыць начальнік—узрушана глеба
У нетрах сялянскай душы.
У строгасьцях гэтых ня будзе патрэбы,—
Капут самагону—пішы!
Натхненьне бурліць яшчэ з большаю сілай,
Сялян забірае ў палон...
Прамову закончыў канцоўкай завілай.
І грымнулі: «Прэч самагон!»
Начальнік узрушан і пот выцірае,
Што выступіў босам на лбе,
«Ну, вось і дапета ты, песьня старая!»
І сам усьміхнуўся сабе.

II.

Мітынг скончан. Разышліся.
І вачам ня верыць Дрот:
Без прымусу, без камісій
Апарат нясе Хвядот!
Вось што значыць яно, слова,
І разумны падыход!
А Хвядот зірнуў сурова
І ступіў крок наперад.
Вочы зорацць вінавата—
Вось я грэшнік, мой, які!—
Падыходзіць, як да брата,
Сам узрушаны такі.

Хвядот

Т. начальнік! раскрыў цемнату ты—
Я—вінен!
Ня трэба, ня трэба, таварыш, атруты!
Няхай-жа ён спрахне ад гэтай мінуты
І згіне!
Страта дзяржаве, сабе небясьпека,
Глум збожжа!
Але-ж, сказаць, ня было чалавека,
Нябожа,
Каб праўду раскрыць
І ўсё растлумачыць...
Няхай-жа ён, дасьць бог, згарыць!
Няхай яго вочы ня бачаць!
Праваліцца яму скрозь зямлю!
Убачу—сваімі рукамі зламлю!
І будзь ён праклят!
І вобземлю—гоп апарат!

III.

У Дрота, у сэрцы, вялікае сьвята,
І хваліцца Дрот.
«Вось ён, разумны прыём дзе, рабята!
А прыклад—Хвядот
І трэба-б вам бачыць, з якім гэта жарам
Зламаў апарат!
З якою пакутай, заўзятасьцю ў твары
Сказаў—вінават!»
Ў Хвядотавым сэрцы таксама ня будні,
Сьмяецца Хвядот!
«Стары ўжо быў, павла, хоць кідай у студню,
А новы ён—вот!
Прадукцыя вышай працэнтаў на сорак,
Спакою-ж—на сто!
Дык вось яна тактыка, ядры яе корак!
Прыдумаў—нішто!
І носу сюды не паказвае болей—
Гані, брат, ва ўсю!
Ядры тваю качку, якое раздольле—
Як гразь карасю!»

25 лютага 1928 г.

Праца Беларускага Дзяржаўнага Яўрэйскага Тэатру

Тэатр, якому ва ўмовах пралетарскае дыктатуры належыць выконваць вялікую задачу па выхаваньні рабочых мас, павінен будаваць сваю работу на базе шырокае пралетарскае грамадзкасьці. Гэта грамадзкасьць ствараецца цэлым радам мерапрыемстваў: шырокія мастацкія саветы з удзелам прадстаўнікоў грамадзкіх арганізацый; справаздачы тэатру на рабочых сходах; канфэрэнцыя рабочага глядача; дыспуты; камуністычная крытыка партыйнай рабочай прэсы і г. д.

Таму неабходна праз прэсу інфармаваць шырокага глядача аб працы БДЯТ.

БДЯТ у падставу сваёй працы кладзе—вышуканьне форм і мэтадаў, якія-б далі яму магчымасьць падыйсьці бліжэй да культурных попытаў шырокіх рабочых мас, каб быць актыўным удзельнікам культурнае рэвалюцыі. Выходзячы з гэтага БДЯТ, уключыў у свой рэпэртуар наступныя пастаноўкі:

1) «Авечая крыніца» Лёпэ-дэ-Вэга ў пераапрацоўцы А. Кушнірава, з жыцьця гішпанскай інквізыцыі на фоне сялянскіх паўстаньняў;

2) «Ботвін» А. Вэвюркі —з жыцьця рэвалюцыйнага руху ў Польшчы ў 1920-25 г.г.,

3) «Гірш Лекерт» А. Кушнірова —з жыцьця рэвалюцыйнага руху на Беларусі;

4) «Патомства» В. Галаўчынера —барацьба паміж савецкім і старым бытам у яўрэйскім мястэчку;

5) «Эх-ма, жывём» Э. Толлера—сацыяльная драма з германскай рэвалюцыі;

6) «Вальпонэ» Бэн-Джансона—камэдыя;

7) «Дэр Тойбэр» Д. Бергэльсона—сацыяльная драма.

У 1926-27 г. тэатру ўдалося закончыць пастаноўку «Авечая крыніца» і пачаць работу над «Ботвіным».

У гэтым годзе тэатр закончыў «Ботвіна» (2-га сьнежня першы раз ставілі ў Магілеве). Тэатру ўдасца акрамя «Ботвіна», зрабіць у гэтым годзе яшчэ тры пастаноўкі: «Гірш Лекерт», «Патомства» і «Эх-ма, жывём».

Прычынай невыкананьня пляну служыць, галоўным чынам, адсутнасьць уласнага памяшканьня і сталай базы для працы. Падрыхтоўчая праца—рэпэтыцыі праводзяцца ў розных канцох гораду (клюб КІМ, клюб Карла Маркса, муззтэхнікум і інш.).

За два месяцы працы ў Менску БДЯТ даў 21 спэктакль і меў 12.452 глядачы. У сярэднім на кожным спэктаклі было каля 90 проц. запаўненьня тэатру.

Такая наведваемасьць лічыцца вельмі высокай.

Але які глядач наведвае тэатр? Вось даныя: па тэатральнай касе (дзе прадаюцца білеты ўсім грамадзянам) прайшло 661 чал. па рабочай касе (білеты толькі членам прафсаюзаў) прайшло 2.782 чал., праз рабочыя арганізацыі і калектывы—6.440 чал. і праз розныя арганізацыі (ЕМСО шэфвобчаствы і інш.)—2.549 чал. Тэатру ўдалося пашырыць колы глядачоў наогул і ўцягнуць арганізаванага глядача. Гэта зьяўляецца лепшай формай ўцягненьня рабочых мас у тэатр і гэтаму павінны садзейнічаць рабочыя арганізацыі.

Бліжэйшы плян работы БДЯТ намячаецца наступным чынам: бліжэйшая прэм'ера «Гірш Лекерт» павінна адбыцца ў сярэдзіне сакавіка м-ца. Наступная прэм'ера «Патомства» павінна быць здана ў першай палове красавіка. У гэты-ж час малады рэжысэр нашага тэатру Б. Норд прыступае да пастаноўкі «Эх-ма, жывём» Э. Толлера і паралельна з М. Рафальскім будзе весьці работу над пастаноўкай «Дэр Тойбэр» Д. Бэргэльсона. Апошнія дзьве пастаноўкі мяркуецца закончыць да пачатку зімовага сэзону 1928-29 г.

У Менску тэатр будзе да мая м-ца. Ад сярэдзіны мая да жніўня тэатр мяркуе паехаць на гастролі на Украіну. На красавік м-ц магчыма гастрольная паездка ў Маскву, але гэтае пытаньне яшчэ аканчальна ня вырашана.

Дзе БДЯТ пачне сэзон у будучым годзе—яшчэ невядома. Гэта ставіць тэатр у цяжкое становішча, бо ў залежнасьці ад пачатку сэзону будучага году трэба будаваць летні плян працы. Вырашэньне гэтага пытаньня затрудняецца адсутнасьцю тэатральнага памяшканьня для БДЯТ. Ад гэтага залежыць яго далейшы рост і разьвіцьцё.

Пабежна ўсплывае пытаньне аб другім тэатральным памяшканьні ў Менску. Гэтага патрабуюць ня толькі інтарэсы беларускіх дзяржаўных тэатраў, але гэтага патрабуе тэатральны рынак Менску. Любы горад РСФСР і ЎССР, роўны па колькасьці насельніцтва Менску, і, нават, некаторыя акруговыя гарады Беларусі маюць па 2-3 тэатральныя памяшканьні. Менск, які зьўляецца культурным і палітычным цэнтрам БССР, куды штодзённа прыяжджае маса людзей з правінцыі, для якіх тэатр зьяўляецца штодзённай патрэбнасьцю, павінен мець другое памяшканьне.

Вось праца і становішча БДЯТ, які ў падставу сваёй работы кладзе крытэрый сацыяльна-палітычнай значнасьці.

А. Матусаў.

Аб надыходзячым юбілеі Максіма Горкага

(29-га сакавіка 1928 году)

Грамадзкі камітэт па арганізацыі юбілею М. Горкага зьвярнуўся з лістом да працоўных Саюзу ССР, які мы падаем ніжэй:

«Уладзімер Ільліч сам назваў Горкага пралетарскім пісьменьнікам і пацьвярдзіў за ім гэтую высокую годнасьць бяз усякіх сумненьняў.

М. Горкі, бязумоўна, зьяўляецца вялізнай мастацкай фігурай, якая грунтоўна ўмацована гісторыяй у рамкі пралетарскае рэвалюцыі. Юбілей Горкага, які азначае сабою дзесяткі год бурнага пратэсту супроць грамадзкага зла, у той-жа час год, поўных служэньня сацыялізму, адзначаных першаклясавымі мастацкімі здольнасьцямі, — зьяўляецца вялікім сьвятам для пралетарыяту, для яго партыі, для створанай ім савецкай улады і для ўсёй нашай краіны.

Зьяўляючыся натурай мастацкай, надзвычайна уражлівай, Горкі мог у тых ці іншых выпадках разыходзіцца з асноўным рухам партыі, рабіць паасобныя памылкі, упадаць у незразуменьне тых ці іншых фактаў і зьявішч у гісторыі нашай рэвалюцыі. Падобныя частыя фальшывыя крокі ніколі ня змушалі Уладзімера Ільліча сумнявацца ў карэннай і непарыўнай спайцы вялікага пісьменьніка з авангардам рабочага руху; таму і ўся наша грамадзкая рэвалюцыйная думка ня стае спыняцца на гэтых паасобных, ня меўшых у агульным выніку рашучага значэньня, хістаньнях і адзначыць тую магутную дапамогу, якую талент, тэмпэрамэнт і актыўнасьць Аляксея Максімавіча прынесьлі для рэвалюцыйнага руху.

У сучасны момант, з далёкага Поўдню, куды загнала яго ад яго народу цяжкая хвароба, Горкі з напружанай увагаю і любоўю сачыць за работаю, якая адбываецца ў перароджанай рэвалюцыяй краіне, параўноўваючы з тым, што адбываецца на Захадзе, і гэтыя яго нагляданьні ўзмоцнілі, як ніколі, веру яго ў сапраўднасьць шляхоў камуністычнай партыі, шляхоў, высьветленых і прадуказаных яго прыяцелем тав. Леніным.

З поўнай адкрытасьцю, з неабмежаванай адважнасьцю Горкі, які жыве ў буржуазным абкружэньні, у цэлым радзе лістоў і артыкулаў публічна выказвае сваё захапленьне гаспадарчым і культурным будаўніцтвам у нашай краіне, сваю поўную салідарнасьць ва ўсіх пунктах з сьветапоглядам і палітыкай нашай партыі. Ён з абурэньнем і нянавісьцю кідае ў твар буржуазіі самыя цяжкія абвінавачваньні.

Горкі цяпер блізкі да нас. Ён блізкі нам у такой-жа самай меры, як і ў самы яскравы момант яго рэвалюцыйнага яднаньня з нашай партыяй.

Надзвычайна важным павінен зьявіцца ўплыў Горкага, іменна як вялікага літаратара, на новую рэвалюцыйную пралетарскую літаратуру, якая бурна ў нас разьвіваецца. Уся наша літаратура, якая ідзе пад сьцягам рэвалюцыі, прызнае ў Горкім свайго натуральнага і высокаталенавітага правадыра і настаўніка.

Пралетарыят Саюзу, яго пралетарскія пісьменьнікі, культурныя працаўнікі, а роўным чынам і ўсе грамадзяне з радасьцю даведаліся аб прыезьдзе Максіма Горкага на сваю бацькаўшчыну ў бліжэйшым будучым. З высокім паважаньнем і гарачай любоўю прыме краіна свайго дарагога пісьменьніка-мастака, які быў так доўга адарваны ад яе з прычыны хваробы. Перад культурнай рэвалюцыяй, якая ўсё больш і больш разгортваецца, спатканьне шматмільённай савецкай грамадзкасьці з Максімам Горкім зьявіцца падзеяй, якая зьвязана з глыбокімі і значнымі перажываньнямі».

Некаторыя вынікі канцэртнага сэзону

Канцэртны сэзон 1927-1928 году, які заканчваецца, з выстарчальнай яскравасьцю і пераконанасьцю паказвае, што становішча спраў на гэтак званым „канцэртным рынку" ў Менску наўрад ці можа быць прызнана здавальняючым.

Што мы мелі ў справаздачным сэзоне? У Менску з верасьня 1927 г. адбылося 13 самастойных канцэртных выступленьняў. Бяручы пад увагу, што кожнае з іх паўтаралася ня менш 2 (а іншыя і па 4—5 разоў)—лік канцэртаў, якімі карыстаўся менскі слухач і глядач, можа акрэсьліць у 30—35.

Ці задаволены глядач і слухач? Думаецца нам, што не. Ступень [illegible] зацікаўленасьці наведвальнік[illegible] наўча, час зноў выдатны піяністы Лео Сірота. Ці-ж не зразумела, што другі з аднажанравых канцэртантаў—Сірота—не зрабіў збораў? Нетаў—Сірота—не зрабіў збораў? Незадоўга да яго ў радзе клюбаў вельмі нядрэнныя вечары Малоша і зусім нікчэмныя зноў-такі канцэрты Аляссева і Брайніна; амаль адначасова з Сіротам—спрэчныя ў якасных адносінах канцэрты Віктарава, і бясспрэчна дрэнныя—Шчарбаковай. Далей ужо ў студзені—зноў спрэчны Шэвялёў і зусім няпрыкметна прайшоўшая Шчарбіна-Башарына, потым—Батурын, які ўзяў чатыры біткова аншлагі, і нарэшце архэалёгічная старажытнасьць эпохі кінематаграфічных „Молчи грусть, молчи" і „У камі[illegible]на"—Максімаў...

[illegible]тацкая чытка" (Закушняк, Эльга-Камінская)...

Даказваць вялізнае культурнае значэньне добрых канцэртаў і культурную шкоду канцэртаў дрэнных—ня прыходзіцца. Значыцца, ня прыходзіцца даказваць і неабходнасьці пэўнай карэннай рэарганізацыі ў справе абслугоўваньня Менскага канцэртнага рынку.

Рэарганізацыя гэта павінна зьвесьціся да арганізацыі антрэпрызы—арганізацыі „канцэртнага бюро", ці што, якое магло-б у плянавым парадку намячаць і рэалізаваць запрашэньні ў Менск канцэртаў, высока-кваліфікаваных у мастацкіх адносінах, у пэўнай мастацкай пасьлядоўнасьці, якая выключае магчымасьць матар'яль[illegible]

Т. КЛЯШТОРНЫ

Прысьвячаю Чырвонай арміі

Напорны час,
Імклівы час...
Гарыць агнём жывое сэрца.
Крывёю куплена раз.
За [illegible] не прадаецца.

А недзе там,
А недзе там
Старыя гнёзды вартавалі:
За грошы куплены салдат,
Крыжы, вароўкі і мэдалі,
Расійскі трон,
[illegible]

„Навошта так, браточкі, дарагія?"

(«Прафрух Беларусі», № 4, Выданьне РВА ЦСПСБ, стр. 24. Ц. 10 кап.)

„Прафрух Беларусі"—гэта наш агітатар прафруху, наш інструктар".
З часопісі „Прафрух".

На якасьць мовы шмат разоў зварачала ўвагу і „Зьвязда". у бубны б'е аб тым-жа „Савецкая Беларусь", узяўся за гэта «Чырвоны Сейбіт».

А справа з якасьцю а ні з месца. У некаторых кнігах і часопісах мова такая дубовая, што даходзіць часамі да абсурду. Аналё[illegible] нечленападзельнай, да абсурду. [illegible]

[illegible] да запрэтить) інтарэсаў батрацтва і пастухаства на месцох заргавізаваны сельрабачкомы". Загінулі б ужо батракі і пастухі, але на іх шчасьце „некаторыя працаўнікі сельрабачкомаў звычаю (між іншым гэта значыць—„угоду" Дамьяна Фоку") менска забараняюць"—сумуе аўтар.

Дарма думаюць, што гэта вынадк[illegible]

За золата не прадаецца.
Успомні, дружа,
Дружа мой
(Сёгоньня стоячы ў аддалі),
Якою страшнаю цаной
Мы сьцяг саветаў здабывалі,
Сквалі дні,
Гарэлі дні
Крывава-дымным агняцьветам..,
У далях дальнія агні.
Чэз недасягнутае мэты..
А мы ішлі,
А мы ішлі
З нечуванаю адвагай,—
Ці стаць ахвяраю зямлі,
Ці ўздзейсьніць з гонарам крывагу.
А бацька й сын,
А бацька й сын
Аквотна з гонарам адзелі
Стары расійскі карабін,
І вострам шытыя шынэлі.

Крыжы, вароўкі і мэдалі,
Расійскі трон,
Салдат барон,
К таму, як неякі дадатак:
Францускі штык, ангельскі танк,
Амэрыканскія гарматы.
Напорны час,
Імклівы час;
Гарыць агнём жывое сэрца..
Крывёю купленае раз
За золата не прадаецца.
Варожы ялан,
Варожы сьцяг
Навалай грознаю памяты
Няўдалы шах:
Нікчэмны танкі і гарматы.
Вось так, таварыш,
Дружа мой,
Успомні, стоячы ў аддалі,
Якою страшнаю цаной
Мы сьцяг саветаў здабывалі.

можа акрэсьліць у 30—35.

Ці здаволены глядач і слухач? Думаецца нам, што не. Ступень сваёй зацікаўленасьці наведвальнік канцэртаў—у адносінах да адкрытык „камэрцыйных" канцэртаў, выяўляе раней усяго наведваньнем, або вульгарна кажучы,—касаю. Але, калі прыглядзецца да лічбаў збораў адбыўшыхся ў Менску канцэртаў, дык выявіцца, што абсалютна-вялікі касавы посьпех мелі толькі два канцэрты—Эгон Пэтры і Батурына (пры чым цікава адзначыць, што ў адносінах да цэн на білеты гэтыя два канцэрты былі найменш агульна-даступнымі), зборы-ж рэшткі хісталіся ў межах 25-35-50 проц. валавога збору.

Чаму? Ды таму, што ў пераважаючай большасьці канцэрты былі ці проста дрэнныя, ці выяўлялі сабою ў адносінах да характару і стылю паўтарэньне незадоўга да таго адбыўшыхся канцэртаў.

І сапраўды — праглядзімо сьпіс адбыўшыхся канцэртаў у іх краналёгічнай пасьлядоўнасьці: сэзон адкрыўся скрыпачом—«вундэркіндам» Адольфам Ляшчынскім, амаль „унівэрсальнай" артысткай Сабінавай-Выразавай і яўрэйскім сьпеваком Глазуновым, трымя канцэртамі, калі не мастацка-шкоднымі, дык ужо ва ўсякім выпадку абсалютна бескарыснымі і нічога нікому не даўшымі («пацярпеўшых», між іншым, судзячы па зборах, было нямнога). Потым канцэрты Эгона Пэтры, аднаго з буйнейшых піяністых сучаснасьці; а праз невялікі, параў-

узяў чатыры бітковыя аншлагі, і нарэшце аркэалёгічная старажытнасьць эпохі кінематаграфічных „Молчи грусть, молчи" і „У каміна"—Максімаў..

Дзе-ж прычыны такога зьявішча? Хто запрашаў у Менск усіх гэтых канцэртантаў? У тым вось і справа, што за некаторымі выключэньнямі іх нхто не запрашаў, і пераважаючая большасьць гэтых канцэртаў для Менску зусім выпадкова: адміністратар канцэртантаў заяжджаў „па дарозе" ў Менск—і пры наяўнасьці свабоднага памяшканьня і адсутнасьці канкурэнцыі (апошняя, між іншым, адсутнічала не заўсёды) ім канцэрты абвяшчаліся і ішлі, незалежна ад іх мастацкай каштоўнасьці, ад патрэбнасьці ў даным жанры і стылі і г. д.

Высока-ж кваліфікаваныя ў мастацкіх адносінах сілы, сілы, якія маглі-б здаволіць пільныя культурныя патрэбы менчан—гэтыя сілы за свой страх і рызыку амаль ня прыяжджаюць, ім зусім досыць выступленьняў на аснове гарантаваных запрашэньняў—і ў выніку на працягу ўсяго канцэртнага сэзону ў Менску ня было ніводнага буйнога скрыпача (пры двух, заўважце, буйных піяністых), ніводнага вечара балету або скокаў, ніводнага выступленьня буйных драматычных артыстых, якія выступаюць і на канцэртнай эстрадзе (Качалаў, Масквін, Ільлінскі), ніводнага прадстаўніка такога цікавага жанру, як так званая „мас-

алізавыць запрашэньні ў Менск канцэртаў, высока-кваліфікаваных у мастацкіх адносінах, у пэўнай мастацкай пасьлядоўнасьці, якая выключае магчымасьць матар'яльнага падрыву аднаго канцэрту другім і ў такой колькасьці, каб аўтаматычна выключалася магчымасьць выпадковых „зьездаў", выпадковых халтур.

Такая антрэпрыза для пачатку работы патрабуе ня больш 1.000—1.500 руб. асноўнага капіталу. Яна магла-б быць створана шляхам аб'яднаньня з мэтаю адшуканьня сродкаў (а пры правільнай пастаноўцы справы рэнтабэльнасьць яе бясспрэчна) некалькіх добраахвотных грамадзкіх арганізацый—Дапамогі дзецям, Асоавіякіму, „Прэч Няпісьменнасьць", МОПР'у і г. д. Другі шлях арганізацыі такой антрэпрызы—аб'яднаньне па ініцыятыве Культаддзелу ЦСПСБ некалькіх культаддзелаў ЦП саюзаў (з мэтаю абслугоўваньня сваіх членаў—на аснове не прыбытковасьці, а толькі бясстратнасьці, пры адпаведным, таму, зьмяншэньні расцэнак).

Ва ўсякім выпадку стварэньне антрэпрызы—адзіна правільны шлях да аздараўленьня менскае канцэртнае справы—і толькі стаўшы на гэты шлях можна будзе дамагчыся ліквідацыі выпадковага—і часта халтурнага—характару таго, што падносіцца Менску пад відам мастацкіх канцэртных мерапрыемстваў.

І. Серабранскі.

за гэта «Чырвоны Сейбіт».

А справа з якасьцю а ні з месца. У некаторых кнігах і часопісах мова такая дубовая, што даходзіць часамі да нечленараздзельнай, да абсурду. Анэкдотаў, падобных таму, як „я маю жаданьне зьесьці пэндзаль вінаграду" надзелі гульлаі плойму. Пісаў-жа студэнт Б. С.-Г. А. замест „экономика"—„ахмістрыня" (экономка). Зьявілася-ж у адносьніку доктара „мастацкае (художественное) сымненьне цяжарнасьці" замест расійскага «искусственного».

Аднак, гэтае глупства падшыецца да справы і ўсё.

Але, калі пэрлы, падобныя да „ахмістрыні", пачынаюць культавацца „Прафрухам", дык справа набывае неабыякі характар для грамадзтва.

Возьмем № 4 „Прафруху" за гэты год і чытаем. „Партыя і савецкая ўлада ўсю сваю ўвагу зварачае на забарону батрацтва і пастушаства (?) і наогул усяго бяднейшага слою вёскі".

Значэньне беларускага слова „забараніць" як раз такое, як і расійскага „запретить". Дык вось і выходзіць, калі перакласьці на расійскую мову наданы сказ, што „партия и советская власть все свое внимание обращает на запрещение батрачества" і г. д. (?). Чым думаў аўтар, як пісаў гэта,—ён паўрад ці сам ведае. Але чаго глядзіць ці то рэдактар, ці сакратар часопісу „Прафэсыянальны рух Беларусі", калі пушчае артыкул да друку. Гэты выняток—з артыкулу А. Повыша. У гэтым-жа артыкуле крыху ніжэй сказана, што «ўвага» пачала ажыцьцяўляцца, для чаго арганізаваны сельрабачкомы, а іменна: „у мэтах сталай забароны (раз пасьвег-

і пастухі, але на іх шчасьце „некаторыя праўленні сельрабачкомаў зачастую (між іншым гэта значыць—„угову как Демьян Фоку") нясьпа забараняюць"—сумуе аўтар.

Дарма думаюць, што гэта выпадковасьць або недагляд. Шмат падобнага раскідана па ўсіх артыкулах у беларускай мове, зьмешчаных у гэтым нумары, ня кажучы ўжо аб такіх, як „пленум вынес" (з такім самым правам можна было-б паставіць і вывез і нераплыў—і другое, якое небудзь слова), „пастановы сталі „маёмасьцю". Па-расійску і добра выходзіць „достоянием", а па-беларуску гэта сапраўды „маёмасьць" і г. д.

Гэты нумар відаць зусім ня бачыў карэктуры і рэдакцыі, інакш чым-жа тлумачыць плойму памылак граматычных і сынтаксычных, ды жыўцом расійскіх слоў, якімі зьвяноць з «пастановы другога пленуму ЦСПСБ". Тут і оканьне, тут і аканьне, тут і «прыватна" ў сэнсе „пасобна" ці «пасобку», тут і „заробная плата", тут і „жылішчнае" і „мяшкальная і г. д. Адным словам, „смесь нижегородского з французскім".

Такімі-ж пэрламі зьзяе і артыкул „Больш увагі сацпрацы", калі ня лічыць такіх дадаткаў, як „недастатковы ўдзелілі ўвагі", „па ўнядрэньню", удзельнічаньні" (паводле кантэксту трэба ўдзельнічалі. або прымалі ўдзел).

У артыкуле „Аб вечарох пытаньняў і адказаў" ёсьць такія доўгія сказы, якіх, мабыць, Карамзін—спэц на гэтай часьці—і той не напісаў бы.

На такім сказе і сам чорт ногу зломіць. І гэтак пішацца для таго, для чаго падобная „витиеватость" ёсьць, кажучы ў духу гэтага аўтара, „камень преткновения". Наступны за гэтым сказ займае толькі 6 з маленькім хвосьцікам радкоў. Павінна, як відаць, было быць ва ўсякім разе ня менш 18 радкоў, бо аўтар толькі разагнаўся. Ён напісаў „ня ў меншай меры дапамагаюць", далей ідзе 5 радкоў тэксту, за ім кропка і і думка засталася ня скончанай: „чым", якое вымагаецца словамі „ня ў меншай меры", і параўнаньня няма. Аўтар тут ужо і сам аканыціўся. Што рабіць беднаму (пашкадуем яго) чытачу? У гэты-ж сказ васьмушку махоркі можна ўкруціць.

Але годзе дык годзе. Аднак, „навошта так, браточкі, дарагія" прафрухаўцы, „изощряться"? Ці нельга прасьцей? Трэба-ж пісаць так, каб рабочы, прачытаўшы часопіс, калі яго зацікавіць пэўнае пытаньне і калі ён надумае што-небудзь напісаць, меў перад сабою прыклад добрага пісьма.

Над гэтым „Прафруху" трэба, ой як трэба падумаць бо, кончым яго словамі, „гэта значыць, правесьці ў жыцьцё лёзунг—прафсаюзы бліжэй да мас".

Бялевіч.

„За закрытой дверью"

(На дыспуце ў клюбе імя К. Маркса)

Зала клюбу Карла Маркса перапоўнена. Дыспут аб кнізе д-ра Фрыдлянда «За закрытой дверью» выклікаў цікавасьць грамадзтва. Тры пытаньні спынілі найбольшую ўвагу дакладчыка і апанэнтаў: праблема вэнэрычных хвароб, доктарская таямніца і аб нашай моладзі.

Як вядома, кніга „За закрытой дверью" выклікала вялікі інтарэс, шуміху, шмат абгаворваецца ў друку і на дыспутах, прысьвечаных яе разбору.

Чым карысна кніга д-ра Фрыдлянда. Тым, што яна закранула сур'ёзную праблему аб вэнэрычных хваробах, якая зараз хвалюе сучасную грамадзкасьць.

Выкрыўшы таямніцы вэнэралёгічных кабінэтаў і паказаўшы, якія трагэдыі часта адбываюцца за зачыненымі дзьвярыма іх, аўтар сяго-таго моцна ўдарыў. Ён прымусіў задумацца, у асаблівасьці жанчын, над тым, як трэба адносіцца да пытаньня аб вэнэрычных хваробах. Але кніга мае такія недахопы, якія зусім затушоўваюць яе станоўчыя вартасьці. Яна вельмі тэндэнцыйная.

Аўтар упадае ў пахмуры суб'ектывізм, 98 проц. насельніцтва хварэе вэнэрычнымі хваробамі, а 70 проц. жанчын хварэюць ганарэяй. І падаючы гэтыя даныя, д-р Фрыдлянд прыходзіць у тупік і ня бачыць выхаду.

Асноўны дакладчык д-р Пракапчук навёў рад цікавых лічбаў, якія зусім абвяргаюць аўтара „За закрытой дверью". У параўнаньні з 1913 г. у Расіі колькасьць захворваючых на вэнэрычныя хваробы значна зьменшылася. Зьмяншэньне заўважваецца, пачынаючы з 1924 г. Асабліва гэта датычыць выпадкаў сьвежага сыфілісу. У Беларусі, паводле вестак на 1927 г., зарэгістравана вельмі мала сьвежых сыфілітычных захворваньняў у параўнаньні з сухотамі, хваробамі абмену матэрый.

На думку праф. Вальфсона кніга мае незаслужаны посьпех. У ёй шмат нестатычных і парнаграфічных мясц. Яна распальвае сэксуальную цікавасьць. Гэта добра напісаная санітарна-асьветная агітка, але калі надаць ёй характар вялікага грамадзкага зьявішча, дык атрымліваецца шкодная выкрыўленая перспэктыва.

Калі і ў якіх выпадках докт. таямніца павінна быць выкрыта. Начыста абвяргаць доктарскую этыку і доктарскую таямніцу,—кажа праф. Левіц,—ня прыходзіцца. Дактары, як грамадзкія дзеячы, павінны ставіць вышэй за ўсё інтарэсы грамадзтва. Гэта асноўны прынцып. Таму,—кажа д-р Цьвікевіч,—мы за палітыку адчыненых доктарскіх дзьвярэй, калі пэўныя зьвяры будуць пагражаць здароўю грамадзтва. Але павінна захоўвацца беражлівае і тактычнае абыходжаньне з хворым.

Пытаньне аб нашай моладзі. У кнізе „За закрытой дверью" падаецца рад тыпаў сучаснай моладзі. І аўтар не знаходзіць у ёй нічога радаснага. У гэтым, на яго думку, вінавата палавая анархія, якая ўтварыла грунт для вэнэрычных хвароб.

Аднак, гэта [illegible] і лі поўнасьцю абвергнуты радам ілюстрацый фактаў, якія пацьвярджаюць, што наша моладзь зьяўляецца вялікім рэзэрвуарам творчай і рэвалюцыйнай энэргіі.

Кінуць такую брудную рукавічку ў твар нашай моладзі дазволіць нікому нельга.

Такія вось асноўныя думкі ў выступленьнях д-ра Пракапчука, праф. Левіца, праф. Гаўсмана, праф. Вальфсона, д-ра Цьвікевіча, тав. Мар'ясінай і інш.

М. К-я.

✻ ✻ ✻ СКРЫНКА № 33 ✻ ✻ ✻

(Н а р ы с)

Зразумела, вы яго ня ведаеце—Рамона Дзюрана. Ён уцёк з саланчаковых стэпаў роднай Гішпаніі і зараз працуе фурманом у багатага вінадзельца на францускім баку Пірынэй. Увесь дзень ён развозіць цяжкія бочкі з маладым вінам, а вечарам, у канюшні, на вільготным пахучым сене—піша. Вы яго не ведаеце, але ён піша. Вы таксама ня ведаеце югаслаўскага селяніна Бубо, які зараз сядзіць за турэмнымі кратамі ў Загрэбе. Ці чыталі вы яго лісты аб голадзе і непасільных падатках? Вы ня ведаеце і ангельца Дамбэ, які працуе разам з чорнымі братамі ў Ёганэсбурзе, у ангельскай калёніі, пад злымі праменьнямі афрыканскага сонца.

І Джон Райкофорт з Дэтройта, рабочы фордаўскага прадпрыемства, з усімі яго сумненьнямі і марамі,—для вас так-ж загадка.

Язэп Капту—капітан судна, што рэжа хвалі Вялікага і Індыйскага акіянаў ад Балівіі да Ёганэсбургу—ці чыталі вы яго суровыя марскія лісты аб жыцьці матросаў, аб штурмах і рэвалюцыі, аб тропіках і дзікіх? А доўгія падрабязныя лісты пачтавіка Гарнтона з Сіднэю, які раьяжджае на матацыкле і ачышчае паштовыя скрынкі свайго гораду?.. А горкія наіўныя радкі японскага селяніна Фумiё з вобласьці Асако, дзе сёлета неўраджай рысу?..

Вы ня ведаеце і шанхайскага студэнта Лі-чава, і бэльгійскага пісьменьніка Бэргіерса, і швэдзкага батрака Норнінга, і Нью-Ёркай машыністкі Розы, вы ня ведаеце яшчэ сотні далёкіх дзіўных людзей, а між тым яны кожны дзень запаўняюць рознаколернымі папяровымі [illegible] свайго жыцьця

скрынку № 33 Менскай паштова-тэлеграфнай канторы.

Гэта скрынка належыць Бюро Міжнароднай Сувязі пры Беларускім Камітэце Саюзу Эспэрантыстых Савецкага Саюзу.

— А-а,—з палёгкай уздыхне чытач,—дык вось, у чым справа... Ну, эспэрантыстых мы ведаем.

Эспэрантыстых ведаюць. Ёсьць такія людзі—бегаюць, агітуюць, часьці дабіваюцца. З захапленьнем расказваюць аб перапісцы з замежнымі рабочымі, паказваюць канвэрты з чужаземнымі маркамі, прапануюць і вам «зьвязацца з заграніцаю».

Ад іх адмахваюцца, як ад назойлівых дзівакоў. Да іх адносяцца з лёгкай насьмешкай: «людзям рабіць няма чаго...»

Бюро Міжнароднай Сувязі за тры гады сьціплай, малавядомай дзейнасьці атрымала больш 7.250 лістоў ад сваіх эспэркораў за кардонам. Кожны дзень з скрынкі № 33 Зьміцер Сьнежка—белакуры «апостал» беларускіх эспэрантыстых вымае дзесяткі канвэртаў—гэта весткі ад 392 рабочых-эспэрантыстых, раскіданых па 300 кутках, па 33 краінах зямное кулі. Далёка ня ўсе з гэтых лістоў друкуюцца ў нашых газэтах і часопісах.

Лёканічныя, насычаныя фактамі, лісты гарнякоў Уэльсу і Ланкашыру. У дні гэраічнай забастоўкі яны—гэтыя лісты—расказвалі аб узьнятай барацьбе, аб чорнай трагэдыі маўклівых капальняў, галодных жанчынах і дзецях.

Доўгія, з ухілам у філёзофію і літаратуру, лісты з Нямеччыны—ад чырвоных франтавікоў Бэрліну і Лейпцыгу, Рура і Эсэна.

«Кантрабандныя» пакеты з краін белага тэрару—з Югаславіі, Баўгарыі, Італіі, Румыніі, якія перасылаюцца ў Менск праз Нямеччыну і Францыю, бо фашысцкая цэнзура такой «крамолы» ня церпіць.

І яшчэ: ад змардаваных 14-гадзіннай працай лодзінскіх тэкстыльшчыкаў Гліэраўскіх фабрык—«прэч польскі фашызм!», — ад друкароў Гельсінгфорсу, ад тэкстыльшчыкаў загубленай у Вялікім акіяне высьпы Маніўльля, ад студэнтаў Барсэлёны і Мэльбурну, ад вэнгэрскіх сялян, швэдзкіх рабочых запалкавых фабрык, дэйтройцкіх «людзей-машын», японскіх пісьменьнікаў, каленіяльных рабоў Кальнуты, з Новай Зэляндыі, Мэксыкі, Кубы—з усіх шырынь і даўжынь, з Усходу і Захаду, Поўдню і Поўначы!

І ў адказ на гэта, мінуючы пагранслупы, праз палахлівыя рукі паштовых чыноўнікаў капіталістычнага Захаду, ідуць адказы Бюро—крупінкі вялікай праўды аб Савецкім Саюзе аб Беларускай Рэспубліцы.

Яшчэ нядаўна рэдактар аднэй буйнай швэцкай камуністычнай газэты пісаў у сваім лісьце: «Напішэце нам, што гэта за Беларусь? Дзе яна знаходзіцца? Ці ёсьць у ёй рабочыя клюбы, газэты, прафсаюзы?» І калі так піша рэдактар камгазэты, дык што-ж тады ведаюць аб нашай краіне вялічэзныя рабоча-сялянскія масы Захаду і Ўсходу?

Гэта не анэкдот, што Беларусь лічаць за краіну «белых», яе шукаюць на геаграфічных картах і не знаходзяць.

7.722 адказаў—лістоў паслала Бюро сваім эспэркорам за гэтыя тры гады. Няважна, што некаторыя з гэтых адказаў зварочваліся назад з сіняй пячаткай «Retour» (назад). Нашыя эспэрантыстыя не бянтэжацца і пасылаюць новыя лісты.

У 38 замежных газэтах было надрукавана 254 артыкулы аб БССР, аб яе культурным і эканамічным росквіце. Каля 150 заметак аб БССР чыталі ў сваіх фабрычных насьценгазэтах тысячы замежных пралетараў. Да дня 7-годзьдзя нашай рэспублікі Гётэборгская арганізацыя камуністычнай партыі выпусьціла спэцыяльны нумар газэты „Väst—Sveuska Kuriren" аб БССР. Такі-ж нумар выпусьціла эспэрантысцкая часопіс „Heroldo de Esperanto" У парыскай «Юманітэ», бэрлінскай «Ротэ Фанэ», лёнданскай «Воркерс Віклі», такійскай «Ніппон-Мусанша-Німбан», у радзе іншых сусьветных газэт друкаваліся артыкулы аб Савецкай Беларусі.

Агромністая агітацыйна-прапагандысцкая праца праведзена невялічкай групкай менскіх эспэрантыстых, сапраўдная рэвалюцыйная сувязь наладжана з замежным пралетарыятам, паказаны цуды газэтнай інфармацыіі, а.. у Беларусі толькі 15 прадпрыемстваў зьвязана з заграніцай.

Жывая рэвалюцыйная эпоха б'ецца ў скрынцы № 33, а ў нашых вёсках ня больш 3-4 гуртком якія перапісваюцца з замежнымі краінамі на мове эспэранто.

Адной з баявых сучасных задач камсамолу зьяўляецца «ўзмацненьне сувязі з моладзьдзю капіталістычных краін, з атрадамі КІМ'аўскай арміі», а цэнтральны камсамольскі клюб «КІМ» зрывае наладжаную з лейпцыгскімі камсамольцамі сувязь сваімі нядбайнымі адносінамі да перапіскі.

Рабочая грамадзкасьць, партыя, газэты гавораць аб міжнароднай салідарнасьці, аб «напружанай увазе да рэвалюцыйнага руху за граніцай», а культаддзел ЦСПСБ палец аб палец ня ўдарыў, каб чым колечы дапамагчы ў працы бюро.

Бюро ня мае ніводнай капейкі дапамогі ад нашых дзяржаўных арганізацый. Яго дзейнасьць не закранула шырокіх рабочых і сялянскіх мас Беларусі.

Хваля культурнай рэвалюцыі, якая ўсё ўзрастаючы, праносіцца па ўсіх закавулках нашага грамадзянскага і асабістага жыцьця, павінна, урэшце, зьнесьці гэтую коснасьць у адносінах да эспэрантыстых і іх дзейнасьці.

«Імкненьне стварыць адзіную мову для ўсіх людзей,—пісаў Горкі нядаўна беларускім эспэрантыстым,—адно з тых дзёрзкіх да шаленства імкненьняў, якія заўсёды служылі, зараз служаць і заўсёды будуць служыць справе арганізацыі сьвету паводле волі чалавека і для бязьмежнага разьвіцьця здольнасьці чалавека». І яшчэ: «Бясспрэчна, што гаворачы аднэю моваю, працоўнае чалавецтва значна хутчэй зразумела-б адзінства сваіх інтарэсаў».

У нас гэтая мара становіцца жывой справай. Яна павінна стаць справаю не адзінак, а мас.

Міх. Гольдбэрг.

Культурныя навіны

Геалёгічны музэй

Рада аддзелу прыроды і гаспадаркі ІБК прызнала неабходным аб'яднаць усе палеантолёгічныя калекцыі, зьбіраньнем якіх да гэтага часу займаліся паасобныя ўстановы ІБК, у музэй пры геалёгічным інстытуце.

Тут усе гэтыя палеантолёгічныя вынаходкі ў далейшым будуць сыстэматызавацца і вывучацца.

Вывучэньне беларускага зямельнага права

Беларускі Навукова-Дасьледчы Інстытут сельскае і лясное гаспадаркі распачынае вывучэньне беларускага зямельнага права. Гэтая праца даручана вядомаму знаўцу зямельнага права праф. Яўцыхіеву.

Вывучэньне зямельнага права ў БССР будзе падзяляцца на тры кругабегі: 1861—1917 г.г., 1917—21 г.г. і з 1921 г. па сучасны момант.

Слуцкія паясы

Нядаўна Белдзяржмузэй набыў ад прыватнае асобы два цэлыя і два кавалкі паясоў накшталт слуцкіх. Паясы сатканы з чыстага шоўку.

Растратчык Рысін перад пралетарскім судом

Учора ў клюбе Саўгандальслужачых у паказальным парадку пачаўся працэс быўшага загадчыка крамы № 53 МЦРК Рысіна.

Клюб перапоўнен працаўнікамі прылаўка, рабочымі, камсамольцамі. На вуліцы, перад дзьвярыма клюбу, хвалюецца натоўп спазьніўшыхся на працэс.

Справу разьбірае Менскі акруговы суд. Старшынствуе т. Жылінскі. Пракурор—тав. Лаўрыновіч. Грамадзкі абвінаваўца—рэдактар «Чырвонай Зьмены» т. Курцік. Па справе выклікана 26 сьведак і 4 экспэрты.

Рысін абвінавачваецца па 1-й частцы 113-га, 1-й частцы 105-га і 150-му артыкулах крымінальнага кодэксу.

Старшыня чытае абвінаваўчае заключэньне. Адзін за другім устаюць сумныя малюнкі камэрцыйнай дзейнасьці Рысіна. Спачатку растрата на базе, потым цёмныя махінацыі ў магазыне № 53 і, урэшце, рукапрыкладзтва ад... «хваляваньня» (так тлумачыць сваё біцьцё камсамольца Ліўшыца сам Рысін).

Падсудны сябе вінаватым у растраце і іншых грашовых махінацыях ня лічыць. Не адмаўляе Рысін свайго нападу на Ліўшыца, але—бачыце ён быў «вельмі знэрваваны.»

Сёньня допыт сьведак. СІВЕР.

Рабочая Ляхаўка сказала сваё слова

Учора, пасьля працы, на «БАЛЬШАВІКУ» адбыўся сход-мітынг рабочай моладзі заводу і зав. „ЭНЭРГІЯ“.

Тав. КРАСОЎСКІ—сакратар камсамольскага акругкома—зрабіў інфармацыю аб справе быўшага загадчыка крамы МЦРК № 53 РЫСІНА.

— У ДАЛЕЙШЫМ УСЕ КАМСАМОЛЬЦЫ ПАВІННЫ ВЕСЬЦІ ЖОРСТКУЮ БАРАЦЬБУ З ПРЫМАЗАЎШЫМІСЯ ДА КААПЭРАЦЫІ ЭЛЕМЭНТАМІ,—гаворыць вынесеная аднагалосна рэзалюцыя.—МЫ ПАТРАБУЕМ СУРОВАЙ КАРЫ СПЭКУЛЯНТУ РЫСІНУ!

Сход вылучыў грамадзкім абвінаваўцам на працэсе рэдактара „ЧЫРВОНАЙ ЗЬМЕНЫ“ тав. А. КУРЦІКА.

Справа ня ў рэзалюцыі!

Агульны сход партыйнай і камсамольскай ячэек МЦРК разам з беспартыйнымі. Даклад рэдактара „Чырвонай Зьмены“ тав. КУРЦІКА аб працэсе Рысіна—быўшага служачага МЦРК.

Дакладчык скончыў. Глухая цішыня.

— Таварышы, хто хоча выказацца?

Зноў цішыня. Урэшце „раскачаліся“. 2—3 актывістыя, але маса маўчала. МАСА ПРАЦАЎНІКОЎ ПРЫЛАЎКА СВАЙГО СЛОВА АБ ПРАЦЭСЕ РЫСІНА НЕ СКАЗАЛА, ПАКАЗАЎШЫ ГЭТЫМІ ПАСЫЎНЫМІ АДНОСІНАМІ НЕКАТОРАЕ „СПАЧУВАНЬНЕ“ СВАЙМУ БЫЎШАМУ САСЛУЖЫЎЦУ.

Гэтага мала, што аднагалосным падняцьцем рук прымаецца рэзалюцыя, у якой „дзейнасьць Рысіна клеймуецца ганьбай“.

СПРАВА НЯ Ў РЭЗАЛЮЦЫІ, ТАВАРЫШЫ З МЦРК!

Справа—у сапраўднай шчырай агідзе, з якой мы павінны адносіцца да такіх тыпаў, як Рысін.

У прэзыдыуме ЦВК БССР

Права ўстанаўляць і спаганяць асобныя зборы

Народным Камісарыятам БССР па згодзе з Наркамфінам даецца права ўстанаўляць асобныя зборы для выплаты выдаткаў падпарадкаваных ім дзяржаўных устаноў, што знаходзяцца на дзяржаўным бюджэце за выкананьне імі ў інтарэсах прыватных фізычных і юрыдычных асоб такіх работ (паслуг, дзеяньняў і інш.), бясплатнае выкананьне якіх ня ўскладзена на гэтыя ўстановы, паводле палажэньняў аб іх.

Аб днёх адпачынку

Прэзыдыум ЦВК зацьвердзіў унесены СНК праект пастановы ЦВК і СНК БССР аб замене артыкулаў 111 і 112 кодэксу законаў аб працы БССР. Згодна гэтай пастановы не дазваляецца права ў наступныя сьвяточныя дні: 1-га студзеня (новы год і дзень абвяшчэньня БССР), 22-га студзеня (дзень 9 студзеня 1905 г. і дзень памяці Леніна), 12 сакавіка (дзень, у які скінута самаўладзтва), 18 сакавіка (дзень Парыскае Камуны), 1 мая (дзень Інтэрнацыяналу), 7 і 8 лістапада (дні пралетарскае рэвалюцыі).

Наркампрацы па згодзе з ЦСПСБ штогодна ўстанаўляе апроч таго 7 дзён адпачынку, кіруючыся мясцовымі нацыянальнымі ўмовамі.

Парадак зьмены або скасаваньня дагавароў на карыстаньне лясамі мясцовага значэньня

Пастанова прадугледжвае парадак зьмены альбо касаваньня дагавароў на карыстаньне лесам мясцовага значэньня, калі паводле мясцовых умоў трэба зьмяніць склад карыстальнікаў. У гэтакіх выпадках дагавор зьмяняецца альбо касуецца пастановаю РВК, зацьверджанаю АВК'ам.

МЕНСК

Крэдытаваньне кас узаемадапамогі

Белкамунбанк распачаў выдачу пазычак касам узаемадапамогі пры прадпрыемствах і заводах. Ужо выдана 8 тыс. руб. 9 касам узаемадапамогі. Апрача выданых ужо грошай будзе адпушчана на крэдытаваньне кас узаемадапамогі 50 тыс руб., з якіх: 35 тыс. руб. будзе выдана менскім і 15 тыс. руб. віцебскіх касам узаемадапамогі.

Дапамога гарадзкой беднаце

Гарадзкі камітэт узаемадапамогі арганізуе ў Менску склад падбору касьцей, ануч і паперы ў мэтах уцягненьня ў працу гарадзкой беднаты і дэклясаванага элемэнту і аказаньня ім дапамогі. Прэзыдыум гарсавету дазволіў арганізацыю складу. Пастаноўлена зьвярнуцца з адозвай да насельніцтва аб аказаньні дапамогі ў гэтай справе.

Адкрыцьцё ляхаўскай амбуляторыі

1-га сакавіка на Ляхаўцы адкрылася новая рабочая амбуляторыя, чацьвертая па ліку. Пры амбуляторыі вакуль працуюць кабінэты па зубных, унутраных і хірургічных хваробах. Тут-жа будзе знаходзіцца раённая мэдыцынская дапамога. Новая амбуляторыя будзе абслугоўваць рабочых Ляхаўкі.

Экспанаты ад ІБК на выстаўку ў Кёльне

На міжнародную выстаўку друку ў Кёльне ІБК пасылае экспанаты ад аддзелаў—мовы і літаратуры, прыроды і гаспадаркі і нацсэктараў—польскага і яўрэйскага. Усяго будзе паслана 67 экспанатаў, сярод іх працы прафэсароў Бузука, Смоліча, Растаргуева, т. Некрашэвіча і інш.

Сёньня апошні дзень конкі

Прэзыдыум Менскага гарсавету пастанавіў з сёньняшняга дня канчаткова спыніць рух конкі ў раёне Нярэсны.

Конка працавала ў Менску, пачынаючы з 1892 году. У часе вайны яна на некалькі год спыніла свой рух і аднавіла толькі ў 1921 г., працаваўшы да сёньняшняга дня.

Да міжнароднай пэдагагічнай выстаўкі

Народны Камісарыят Асьветы адпусьціў 1000 руб. на падрыхтоўку экспанатаў для міжнароднай пэдагагічнай выстаўкі ў Лейпцыгу. На гэтай выстаўцы для БССР вызначаны спэцыяльны аддзел, для якога пасобнымі аддзеламі ЦКА ўжо падрыхтаваны экспанаты па адпаведнай галіне.

Парадак выплаты 15-рублёвага паю

Праўленьне МЦРК вызначыла наступны парадак выплаты дадатковага паю ў 5 р. Асобы, якія атрымліваюць пэнсію звыш 150 руб. у м-ц, выплачваюць дадатковы 5-руб. пай адразу, ад 120 руб. да 150 руб.—у 2 месяцы, ад 80—да 120 руб.—у 3 месяцы, ад 50 да 80 руб. у 4 м-цы, ад 30 да 50 руб.—6 м-цаў, менш 30 руб.—у 10 м-цаў. Інваліды, якія атрымліваюць дапамогу звыш 20 руб., выплачваюць дадатковы 5-руб. пай у адпаведнасьці з атрымліваемай дапамогай, а ад 20 руб. і ніжэй выплачваюць у 12 м-цаў. Саматужнікі, члены т-ва саматужнікаў, уносяць дадатковы 5-руб. пай адразу. З 15-га сакавіка водпуск недахватных тавараў, выдача крэдыту, водпуск тавараў па крэдыце і скідка на абеды пайшчыкам, якія ня выплацілі дадатковага 5 руб. паю згодна вышэй паданай расрочкі, рабіцца ня будзе.

Замах на самагубства

Сакратар Інстытуту тэхнічных сіл Бардонаў 2-га сакавіка, а 12-й гадзіне ночы, у доме саюзу хацеў пакончыць жыцьцё самагубствам. Для гэтай мэты ён прыгатовіў вяроўку і прывязаў яе над месцам, дзе будуецца зараз у доме саюзаў ліфт. Калі Бардонаў накінуў на сябе пятлю, вяроўка парвалася, і ён паляцеў на дно студні-ліфту, ударыўшыся аб будку начнога вартаўніка. Карэта хуткае дапамогі адвезла Бардонава ў больніцу, дзе ў яго знайшлі паламанымі некалькі рэбраў і інш. пакалечаньні.

СПОРТ

На першым месцы будаўнікі

Учора ў клюбе саўгандальслужачых закончыліся спаборніцтвы па францускай барацьбе.

У спаборніцтвах прымалі ўдзел наступныя саюзы: друкары, дрэваапрацоўчыкі, будаўнікі, мэталістыя і МББ чыг. Усяго 40 чал.

Першае месца атрымалі будаўнікі, другое—друкары, трэцяе—МББ чыг., чацьвертае—мэталістыя, пятае—саўгандальслужачыя, шостае і сёмае—падзялілі паміж сабою харчавікі і дрэваапрацоўчыкі.

Спаборніцтвы па цяжары

Гэтымі днямі закончыліся калектыўныя спаборніцтвы на першынства падыманьня цяжару. Першае месца атрымаў саюз саўгандальслужачых, другое—саюз харчавікоў, трэцяе—мэталістыя.

Клюбныя спаборніцтвы

20-га сакавіка адбудуцца клюбныя спаборніцтвы па наступных відах фізкультуры: па францускай барацьбе, падняцьці цяжару, стральбе, гімнастыцы, стральбе для жанчын і інш. У спаборніцтвах прымаюць удзел наступныя клюбы: КІМ, К. Маркса, „Дынама“ і клюб імя Леніна. Спаборніцтвы закончацца агульным фізкультурным вечарам у клюбе К. Маркса.

321.000 руб. на кватэрнае будаўніцтва ў Менску

Прэзыдыум гарсавету азнаёміўся з перспэктывамі фінансаваньня кватэрнай кааперацыі ў Менску. Агульная сума крэдыту на кватэрна-будаўнічай кааперацыі на 1928 год складае 321 тыс. р. Крэдыт разьмеркаваны паміж раённымі кватэрна-будаўнічымі кааператывамі. Для рабочага пасёлку „Камінтэрн“ сума крэдыту павялічана да 7 т. р.

За дзень

КУРСЫ ДЛЯ ЖАНОЧАГА СЯЛЯНСКАГА АКТЫВУ. Да 10-га сакавіка ў Койданскім і Пухавіцкім раёнах, Менскай акругі, акрзэ адкрывае першыя ў СССР двухтыднёвыя курсы па сельскай гаспадарцы для жаночага пасёлкавага актыву. На курсах будуць праводзіцца заняткі па птушніцтве, малочнай гаспадарцы і гародніцтве. Яны разьлічаны на 60 чал.

АДВОД ПЛЯЦУ ДЛЯ КЛЮБУ ХАРЧАВІКОЎ. Прэзыдыум Менскага гарсавету адвёў участак зямлі па Ленінскай вул. у летнім садзе саюзу харчавікоў для пабудовы новага клюбу. Камгасу сумесна з саюзам харчавікоў даручана ўстанавіць кошт дому, які падлягае зносу ў сувязі з пабудовай клюбу.

ЗЬЕЗД ДРУКАРОЎ. Учора ў клюбе друкароў адкрыўся VIII зьезд працаўнікоў паліграфічнае вытворчасьці. На зьезьдзе будзе заслуханы даклад Цэнтральнага Камітэту, справаздача Цэнтральнага праўленьня, даклад камітэту па справах друку і інш. пытаньні.

КАНФЭРЭНЦЫЯ ДРЭВААПРАЦОВАЧНІКАЎ. У клюбе дрэваапрацовачнікаў адкрылася канфэрэнцыя саюзу дрэваапрацовачнікаў. У парадку дня стаіць справаздача ЦП, даклады аб дзейнасьці Менскага і Барысаўскага лесбелаў і інш

Уцягненьне 200 рабочых у працу гарсавету

У мэтах уцягненьня шырокіх мас насельніцтва ў практычную працу гарсавету пастаноўлена вакол яго ўтварыць рабочы актыў шляхам прымацаваньня рабочых прадпрыемстваў да сэкцый саветаў з дарадчым голасам. Гэты актыў будзе скарыстоўвацца на практычнай працы па дасьледваньні і праверцы працы ўстаноў і прадпрыемстваў нараўні з членамі сэкцый. Прымацаваныя да сэкцый змогуць па жаданьні прысутнічаць і на пасяджэньнях пленумаў саветаў. У аснову прымацаваньня рабочых пакладзен прынцып добраахвотнага запісу асоб не праз мерна нагружаных грамадзкай працай. Тэрмін прымацаваньня вызначан з 15-га сакавіка. Усяго будзе ўцягнута ў працу гарсавету ня менш 200 рабочых ад варштату. Прэзыдыум гарсавету зьвярнуўся да ЦСПСБ з просьбаю разьмеркаваць лік прымацаваных рабочых па асобных прадпрыемствах.

Згарэў завод „Чырвоны Хэмік“

Учора каля 9-й гадз. раніцою выбух вялікі пажар на хэмічным заводзе Менсельпраму „Чырвоны Хэмік“ па Вяземскай вул. Пажар распачаўся з лябараторыі заводу, якая знаходзілася ў непрыстасаваным памяшканьні ў б. кухні. Усе сьцены ве былі прапітаны тарпатынай і іншымі гаручымі рэчамі.

Зараз-жа на месца пажару прыбылі гарадзкая пажарная каманда, пажарныя дружыньнікі і заводзкія каманды працкалектыву шчотачнікаў і гуты. Першай на пажар прыбыла каманда шчотачнікаў. Дзякуючы ёй удалося выратаваць значную частку тавараў.

У полымі загінула шмат гатовай прадукцыі, у тым ліку і заграпічнага сырцу. Шмат тавараў папсавана агнём і вадою. Згарэлі таксама бухгальтарскія кнігі канцылярыі і гатовая вопратка рабочых, якая знаходзілася ў памяшканьні побач са згарэўшымі цэхамі. Агонь быў ліквідаваны толькі а 12-й гадз. дня.

На месца пажару прыбылі прадстаўнікі ДПУ і Крым. Вышуку. Арганізавана спэцыяльная камісія для высьвятленьня прычын пажару. Страты значныя. Завод толькі два месяцы таму назад быў перададзены працкалектывам хэмікаў Менсельпраму. Усе цэхі яго, за выключэньнем мылаваранага, знаходзіліся ў драўляным будынку, які заўсёды, дзякуючы наяўнасьці гаручых рэчаў, быў небясьпечным у пажарных адносінах. На заводзе працавала 37 рабочых.

З некалькіх цэхаў застаўся толькі адзін—мылаварны цэх, які знаходзіўся ў каменным будынку.

МУЗЫКА

Да сімфанічнага канцэрту Белмузтэхнікуму

6-га сакавіка ў клюбе К. Маркса адбудзецца 1-ы сімфанічны канцэрт аркестру Беларускага Дзяржаўнага Музычнага Тэхнікуму. Гэтым канцэртам распачынаецца шэраг сімфанічных канцэртаў Белмузтэхнікуму. Тое, аб чым доўга марылі нашы музычныя дзеячы, цяпер пачынае ажыцьцяўляцца, — на чацьвертым годзе існаваньня Белмузтэхнікуму мы маем свой уласны сталы сімфанічны аркестр, і аркестр немалы —55 удзельнікаў. Белмузтэхнікум выконвае свае заданьні і мае значныя дасягненьні. Адно з гэтых дасягненьняў—сімфанічны аркестр—ён выносіць на суд шырокіх слаёў грамадзянства.

У канцэрце 6-га сакавіка будзе выканана наступная праграма: 1-я сімфонія Калінькова, скрыпічны канцэрт Глазунова (салісты—выкладчык тэхнікуму скрыпач Самуіл Жыў) і „урачыстая уверцюра“ Глазунова. Калі характарызаваць усе гэтыя рэчы з боку іхняга характару і настрою, дык можна сказаць, што ўсе яны адзначаюцца здароўем і бадзёрасьцю. Знаходзячыся, з чыста тэхнічнага боку, на верхавіне дасягненьняў навейшае эўрапейскае музыкі, яны ня маюць у сабе нічога надломанага, хваравітага, яны вельмі далёкія ад тых выбрыкаў і кунштукаў, якімі поўніцца сучасная музыка Заходняе Эўропы (Стравінскі, Пракоф'еў, Міё, Онэгер і г. д. і г. д.) і ў якіх адбіваюцца пэўныя надломы і хваробы ў грамадстве.

Дырыгуе канцэртам кіраўнік аркестровае клясы Белмузтэхнікуму І. А. Гітгарц. Ю. А—н.

Кніжная паліца

Рэдакцыяй атрыманы для водзыву наступныя кнігі:

1) Што шпарчэй. Кніжка для дзяцей. БДВ. Менск, 1928 г. 14 стар., ц. 40 к.

2) М. Паўлянскі. Ленін і кааперацыя. БДВ, Менск, 1928 г., стар. 40, ц. 20 к.

3) Г. Фрумэс. Праграма для мястэчковых сходаў яўрэйскіх делегатак. БДВ Менск, 1928 г., стар. 34. Ц. 30 к. (на яўрэйскай мове).

Паведамленьні

— Сёньня, 4-га сакавіка, у фізычнай аўдыторыі пэдфаку БДУ, а 1-й гадзіне дня адбудзецца пасяджэньне навуковага т-ва БДУ. Парадак дня: 1) Даклад праф. Маўрадзіадзі: „Узаемаадносіны паміж нэўтразомамі і хромазомамі“; 2) Даклад сябра краязнаўчага т-ва БДУ т. Аўчыньнікава: „Матар'ялы к вывучэньню малякафаўны Мазырскай акругі“; 3) Даклад праф. Гайдукова: „Вялікі біялёг нашага часу Гюі дэ-Фрыз“ (80 год са дня нараджэньня).

— Літоўская сэкцыя. Сёньня, 4-га сакавіка, а 7 гадз. увечары, у камэі літоўскай сэкцыі пры клюбе Карла Маркса (пад'езд з вул. Карла Маркса) адбудзецца сход літоўцаў.

Будзе заслуханы даклад нядаўна прыбылога з Літвы палітэмігранта тав. Вілунаса на тэму: „Палітычныя партыі Літвы, дэмакратыя і фашызм“.

— У панядзелак, 5-га сакавіка, а 7-й гадз. увечары ў клюбе імя Леніна (вул. Урыцкага, б. Чырвоная Заля) адбудзецца агульна-гарадзкі сход работніц, жонак рабочых і саматужніц-яўрэек, прысьвечаны сьвяткаваньню 8-га сакавіка.

Радыё-перадача

4-га, нядзеля

6-00—6-30—„Чырвоная Зьмена“ па радыё.

6-30—7-10—„Беларуская вёска“ па радыё.

7-10—7-40—Гутарка ад Жэнаддзелу ЦК „Аб міжнародным жаночым дні“. Даклад. Крэмер.

7-40—8-10 „Радиолюбитель“ на радыё № 2 і кансультацыя.

8-10—10—Канцэрт.

5-га, панядзелак

6-00—6-30—Гутарка па радыё-тэхніцы на тэму: „Практычнае выкананьне рэгенератыўнага прыёмніку“ (працяг).

6-30—7-10—„Беларуская радыё-газэта“ № 41.

7-10—7-40—Гутарка з цыклю „Савецкая законнасьць“ на тэму: „Як ахоўвае наша заканадаўства працоўных“. Даклад ч. Сушчынскі.

7-40—8-10—Гутарка праўленьня Аўтадору на тэму: „Мэты і задачы арганізацыі Аўтадору“. Дакл. Ардоў.

8-10—10—Канцэрт.

Адказны рэдактар Ян. АСЬМОЎ

СЕРТЫФІКАТЫ
Беларускае Дзяржаўнае Выдавецтва
ІНВАЛІДНАЯ АРЦЕЛЬ № 12 „ПРАЦА“

СЕРТИФИКАТЫ
Государственных Трудовых Сберегательных Касс
ВЫПУЩЕНЫ ДОСТОИНСТВОМ
в 5 и 10 руб.
ЕЖЕДНЕВНО ПОВЫШАЮТСЯ В ЦЕНЕ
ДАЮТ 12% ГОДОВОГО ДОХОДА
ЧЕРЕЗ ШЕСТЬ ЛЕТ УДВАИВАЮТСЯ В ЦЕНЕ И СТОЯТ 10 р. и 20 р.
СОХРАНЯЮТ ПОЛНУЮ ТАЙНУ СБЕРЕЖЕНИЯ
СВОБОДНЫ ОТ ВСЕХ НАЛОГОВ.
СЕРТИФИКАТЫ ПРОДАЮТСЯ И ПОКУПАЮТСЯ ВСЕМИ СБЕРЕГАТЕЛЬНЫМИ КАССАМИ.
Главное Управление Государственных Трудовых Касс

„Жидкость"
ВЫТЯЖКА ИЗ СЕМЕННЫХ ЖЕЛЕЗ
приготовленная по способу
ПРОФЕССОРА Д-ра БЮХНЕРА

ЦЕНА ФЛАКОНА 2 р.
ИМЕЕТСЯ В ПРОДАЖЕ ВО ВСЕХ АПТЕКАХ И МАГАЗИНАХ САНИТАРИИ И ГИГИЕНЫ СССР
ОПТОМ ИЗ ГЛАВНОГО СКЛАДА ВЫСЫЛАЕТСЯ НЕ МЕНЕЕ 6-ти ФЛАКОНОВ ПРИ ПОЛУЧЕНИИ ЗАДАТКА 25%. ПЕРЕСЫЛКА И УПАКОВКА ЗА НАШ СЧЕТ
ВРАЧАМ для ИСПЫТАНИЯ ПО ТРЕБОВАНИЮ ВЫСЫЛАЕТСЯ GRATIS
ЗАКАЗЫ, ПИСЬМА И ДЕНЬГИ АДРЕСОВАТЬ: ЛАБОРАТОРИЯ КООПЕРАТИВА „ГАЛЕН-МОСКВА" Отд. 10
МОСКВА ГЕРЦЕНА № 5

на выкананьне календарнай сьцэны ... рыўнога беларускага календара на 1929 год.

УМОВЫ КОНКУРСУ:

1. Памеры малюнка для календарнае сьцэны могуць быць:
   1) 20 на 33 сантыметраў
   2) 16 „ 28 „
   3) 13 „ 33 „
   4) 13 „ 22 „

2. У ніжняй частцы малюнку мусіць быць белае квадратнае месца для календару, памерам не болей 7 з пал. на 12 см.

3. Уніізе сьцэны (пад белай квадратнай плямай) павінен быць надпіс: Беларускае Дзяржаўнае Выдавецтва. Характар шрыфту, памеры надпісу і яго размяшчэньне мусяць быць графічна ўвязаны з агульным малюнкам сьцэны.

4. Першы лісьцік адрыўнога календару павінен мець надпісы: „Календар на 1929 год" і „Беларускае Дзяржаўнае Выдавецтва". Характар шрыфта, малюнак, і колькасьць фарб павінны быць увязаны з агульнай кампазыцыяй календарнай сьцэны.

5. Пажаданыя тэмы малюнкаў: рэвалюцыйная барацьба на Беларусі (у дынамічным афармленьні), сучасная рэвалюцыйная барацьба рабочых і сялян у Заходняй Беларусі, культурнае і эканамічнае адраджэньне і будаўніцтва Савецкай Беларусі, зьмаганьне старога быту з новым у беларускай вёсцы, мястэчку і горадзе, беларускія тыпы (селяніна, рабочага, сялянкі, работніцы), (беларускія правобразы (у розныя пары году) і інш.

6. Малюнкі павінны быць выкананы не меней як у 2 фарбы і не болей як у 4 фарбы, пры чым малюнак мусіць быць разьлічаны на літаграфскую рэпрадукцыю.

7. Апошні тэрмін здачы конкурсных прац—15 красавіка 1928 г.

8. Работа павінна здавацца ці перасылацца разам з закрытымі канвэртамі, куды належыць лістом з паказаньнем імя, прозьвішча і адрасу аўтара гэтае працы.

9. Прэміі за прынятыя малюнкі.

1-я	50 руб.
2-я	40 „
3-я	30 „

10. З ліку непрэміяваных сьцэнаў Беларускае Дзяржаўнае Выдавецтва за выбары будзе купляць сьцэны, пагадзіўшыся з аўтарамі, але не танней як па 10 руб. за сьцэну.

11. У склад прэм'яальнай камісіі ўвойдуць прадстаўнікі ад Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва, ЦП саюзу працаўнікоў мастацтва, катэдры мастацтва Інстытуту Беларускай Культуры.

Веселый декламатор рассказчик
ЮМОРИСТИЧ. стихотворения, рассказы, монологи, диалоги, сценки, шутки, АНЕКДОТЫ для декламирования и рассказывания в клубах, драмкружках, на домашних вечерах и спектаклях. 256 стр.
ВЫСЫЛАЕТСЯ ЗА 1 руб. 75 коп.
Деньги и заказы направлять:
ОДЕССА, ул. Лассаля, 23 Ин. делу „СВЕТОЧ"

ПРАДАЮЦЦА
старыя газэты,
ГАЗЭТНЫ ЗРЫЎ.
Зварочвацца ў кантору газэты „Зьвязда" з 9—3 гадз.

ПА СПРАВАХ падпіскі і абвестак званіце па тэлефону 7-81.

ТЭАТР і КІНО

Беларускі Другі ДЗЯРЖАЎНЫ ТЭАТР	НЯДЗЕЛЯ, 4 сакавіка „КАЛЯ ТЭРАСЫ" Пачатак а 8 з пал. гадз. увэч.
Дзяржаўны ЯЎРЭЙСКІ ТЭАТР БССР	Чацьвер, 8 сакавіка—для рабочай моладзі. Пятніца, 9 сакавіка—для чл. саюзу будаўнікоў. Субота, 10 сакавіка „БОТВІН"

Білеты на 8 сакавіка прадаюцца ў клюбе „КІМ", на 9 сакавіка—у саюзе будаўнікоў і ў групкомах, на 10 сакавіка—у касе тэатру з 12—2 і з 5 г. веч. і ў рабочай тэатральнай касе з 11 з пал. да 2 і з 4 да 6 гадз. веч.

Кіно-тэатр „Культура"	Камэдыя на фоне нашых дзён „ДВА ДРУГА, МОДЕЛЬ І ПОДРУГА". Звыш праграмы: хроніка Совкино № 114.
Кіно „Чырвоная Зорка".	Грандыёзны баявік „ДВА ОХОТНИКА" Маст.-псых. драма у 7 часьцях.
Кіно „Пралетары".	„СЫН ВОЖДЯ" 2 сэрыі ў 14 ч. у адзін сэанс. На 1-ы сэанс усе білеты па 25 к. Пачат. сэансаў: а 6 г. Каса—ад 5 гадз. веч.
Кіно „Інтэрнацыянал".	МАСТАЦКІ БЫТАВЫ ФІЛЬМ „НА РЕЛЬСАХ", драма ў 6 частках Звыш праграмы—хроніка Совкино № 112.

У нядзелю, 4-га сакавіка, а 8 гадзіне ўвечары у доме ПРАЦАСЬВЕТЫ адбудзецца ВЯЛІКІ ДЫСПУТ на тэму:

„Леў Талстой і наша сучаснасьць"

Уступнае слова праф. С. Я. ВАЛЬФСОНА

ПРЫМАЮЦЬ УДЗЕЛ: Праф. Бузук, тав. Бядуля, дац. І. В. Герчыкаў, дац. М. Б. Гольман, тав. Міх. Гольдберг, праф. І. І. Замоцін, праф. У. І. Пічэта, праф. М. Н. Піатуховіч, дац. І. Рыўкін, дац. А. А. Сянкевіч, дац. М. С. Югаў, дац. Н. Н. Шчакаціхін і жадаючыя.

Білеты ў Доме Асьветы ад 12—2 і ад 5—8 г. увеч.

У панядзелак, 5 сакавіка, а 6 гадзіне ўвечары, у памяшканьні „Дому Культуры" АДБУДЗЕЦЦА

агульна-гарадзкі сход ХАТНІХ ПРАЦАЎНІЦ УСІХ МЯСЦКОМАЎ,

прысьвечаны міжнароднаму дню работніц—8 сакавіка.

Уваход па білетах, якія атрымаць па мясцкомах.)—(Школы ў гэты дзень працаваць не будуць.)—(Яўка абавязкова без спазьненьня.

Яшчэ можна падпісацца на САКАВІК м-ц на газэту

„ЗЬВЯЗДА"

орган ЦК КП(б)Б

Не пасьпеўшыя падпісацца своечасова могуць аднавіць падпіску ЗАЎТРА (ПАНЯДЗЕЛАК) з 9—3 гадз. у канторы газэты (Савецкая, 63, 3-ці паверх)

Падпісаўшыяся атрымліваюць усе №№ „ЗЬВЯЗДЫ" ад 1-га сакавіка.

Усім ячэйкам Асоавіяхіму гор. Менску

У нядзелю, 4 сакавіка, а 10 г. раніцы ў ціры Дому Чырвонай арміі (вул. Энгельса, 26) праводзіцца індывідуальнае стралковае спаборніцтва жанчын членаў гурткоў вайсковых ведаў.

Неабходна вылзяліць лепшых стральцоў. Пажадана сьпісы вылучаных прыслаць у Акрсавет для разьбіўкі чаргі і вызначэньня часу Ўкі. Сьпісы павінны быць за подпісам сакратара ячэйкі Асоавіяхіму.

Умовы: Аддегласьць 15 мэтраў (у зімовым ціры ДЧА) з дробнакалібэрных стрэльбаў «ТОЗ», 6 патронаў—2 спробных і 4 залікавых, мішэнь міжнародная № 6, становішча—стоячы з упору, час неабмежаваны. 6 стральцоў, якія дадуць лепшыя вынікі, будуць нагароджаны прэміямі.

ПРЫМАЕЦЦА ПАДПІСКА НА 1928 ГОД

НА ВЯЛІКУЮ БЕЛАРУСКУЮ ЧАСОПІСЬ ЛІТАРАТУРЫ ПАЛІТЫКІ, ЭКАНОМІКІ, ГІСТОРЫІ, КРЫТЫКІ,

„ПОЛЫМЯ"

(СЁМЫ ГОД ВЫДАНЬНЯ).

ГАДАВЫЯ І ПАЎГАДАВЫЯ ПАДПІСЧЫКІ „ПОЛЫМЯ" АТРЫМОЎВАЮЦЬ БЯСПЛАТНЫ ЛІТАРАТУРНЫ ДАДАТАК (гл. газ. „Сав. Бел." № 295 за 1927 г. і „Зьвязда" ад 1 студзеня 1928 г.).

ПАДПІСНАЯ ЦАНА на „Полымя" з дадаткам: на год—10 руб., 6 м-цаў—5 руб., 3 м-цы—2 руб. 50 кап.

Даецца рассрочка: пры падпісцы 4 руб.—1 студзеня, 3 руб. 50 кап.—1 ліпеня, 2 руб. 50 кап.—1 кастрычніка.

ЦАНА АДДЗЕЛЬНАГА НУМАРУ—1 РУБ. 50 КАП.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА: у рэдакцыі часопісі „Полымя" (Менск, Савецкая, 63); у Цэнтр. кнігарні БДВ (Менск, рог вул. Ленінскай і Савецкай); ва ўсіх акруговых аддзяленьнях БДВ, ва ўсіх паштовых аддзяленьнях, у галоўнай канторы газэты „Зьвязда" (Менск, Савецкая, 63, 3-ці паверх), у канторы падпіскі на газэты „Правда" і „Известия" (Менск, Савецкая, 61), у канторы газэты „Беларуская Вёска" (Менск, Савецкая, 63) і ва ўпаўнаважанымі і селькорамі ва ўсіх раёнах БССР

ЗАОЧНЫЕ
ПРОМЫШЛЕННО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ КУРСЫ
„ПОЛИГЛОТ"
(Основ. в 1917 г.)
состоящие в ведении С.-К. КрайОНО.
ПРЕДМЕТЫ ПРЕПОДАВАНИЯ:
бухгалтерия, коммерческ. вычисл., торг. корреспонд., делопроизводство, товароведение, черчение, техн.-худож. черчение, машиностроительное черчение, рисование, стенография и конструкт (дефинитиф).
Занятия посредством переписки по почте специально составленными лекциями, вполне заменяющими устное преподавание. По окончании курса учащиеся подвергаются испытанию в специальн. квалифик. комиссии и получают соответствующее СВИДЕТЕЛЬСТВО.
На 1-е ноября 1927 г. на курсах состоит свыше 15.000 учащихся.
Плата помесячно от 1 до 3 рублей.
Требуйте бесплатно проспекты, программы и условия.
Адрес: Ростов на Дону „ПОЛИГЛОТ".

Прыймо абвестак у чарговы нумар газэты адбываецца да 2-ое гадзіны дня.

Згубленыя і ўкрадзеныя наступныя дакумэнты лічыць нясапраўднымі:

Членскі білет Казарноўскай Ц. М., выд. саюзам медсанпрацы. 1653

Лекавая кніжка Казарноўскай Ц. М., выд. Менстрахкасай. 1654

Членскі білет Казловай М. П., выд. саюзам чыгуначнікаў. 1655

Чл. біл. № 4779 Лейкоўскага А. Я., выд. саюзам саўгандальслужачых. 1656

Пасьведч. і справка № 225 аб працы Лейкоўскага А. Я. выд. ТСГ МЗБ чыг. 1657

Час. пасьведч. № 136 Бейлізава Х. Г., выд. Менміліцыяй. 1658

Вуч.-конск. кн. Перэльмана Р. Я., выд. Слуцкім васнкаматам. 1659

Каапэрац. кн. Доміціна С. Л., выд. МЦРК. 1660

Каапэрац. кн. № 14873 Кугель С. Ф., выд. МЦРК. 1661

Асабов. вайск. кніжка Раманюка А. Ф., выд. Омскім губваенкаматам. 1662

Вуч.-конская кніжка Матусэвіча О. Д. выд. Менваенкаматам. 1663

Кандыдацкая картка № 2616 Барбасава Ф. А., выд. Ярпаўскім райкомам УсеКП(б). 1664

Членскі білет № 1234 Кавалёнкі А., выд. Барысаўскім саюзам працасьветы. 1665

Каапэрац. кн. Каташэўскага И. В., выд. МЦРК. 1666

Кошт публікацыі аб згубе аднаго дакумэнту 50 кап.

Кошт абвесткі аб скасаваньні шлюбу 3 р.

Друкарня газэты «Зьвязда»—Менск.

Мдліт № 300